

^ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır H.Əliyev

DİPLOMAT

№ 9 (300) 2 - 8 Mart, Adar sal, 2015 *Həftəlik İctimai-siyasi qəzet* Qiyməti: 40 qəpik
 Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin *Rojnama heftename civakî û siyasî* Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman? Qədim Avropanın xaçpərəstləri, Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər, Qurtarmış İslamı çox ağır dardan! Yüz illər sındırmış göy məscidləri. Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbāhəddin Eloğlu

Səh. 2

İlham Əliyevin və Bolqarıstanın Baş naziri Boyko Borisovun mətbuat konfransı olub

Səh. 3

1947-ci il. Mustafa Bərzani və onun kürd inqilabçıları Azərbaycanda

Səh. 5

Heç bir mülki adama güllə atmadım

Baş redaktordan: "Diplomat" təşəkkür edir!

Azərbaycan rəhbərliyinin, Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqlara verdiyi demokratik haqlar isbat edir ki, bu gün Azərbaycan demokratiyası nəinki Qafqazda, hətta yüzillik dövlətlərin demokratiyasına nümunədir. Bu demokratiyadan bəhrələnən və 2003-cü ilin fevral ayında yayımlanmağa başlayan "Diplomat" qəzeti Azərbaycan mediasına, Azərbaycan xalqına yeni düşüncələr, üslub və fikirlərlə tarixi hadisələrin zülmət qaralığını aydınlatmağa çalışdı. Bəlkə də heç kəs demədiyi daha doğrusu deyə bilmədiyi tarixi faktları gündəmə gətirdi və özünə oxucu kütləsi qazandı. Çalışacağıq ki bundan sonra da xalqlarımızın qardaşlıq, dostluq, birlik və bərabərliyinə xidmət edək! Ümummilli Liderimiz Böyük Heydər Əliyev cənablarının dediyi kimi: "Azərbaycanda yaşayan xalqlar güllü-çiçəkli gülüstana bənzər". Çox düzgün ifadə edilmişdir, biz də çalışacağıq ki, bu gülüstanın çiçəkləri günü-gündən tərəvətlənsin.

Bu gün "Diplomat" qəzetinin 300-cü sayı işıq üzü görür. Qəzetimizin ərəsəyə çatmasında əməyi olan bütün dostlarımıza minnətdarlığımızı bildiririk. Qəzetimizin onlarla, istər iqtidaryönlü, istərsə də, müxalifyönlü oxucuları "Diplomat"ın 300-cü sayı münasibətilə qəzetimizin redaksiya heyətini təbrik edirlər. "Diplomat" qəzetinin əməkdaşları da "Diplomat"ı təbrik edən oxuculara öz təşəkkürünü bildirir.

Səh. 12

O GÜN OLSUN, MİNCİ SAYINI QEYD EDƏK, "DİPLOMAT"

Səh. 10

Ocalan behsa Nêçîrvan Barzanî dike

Səh. 6-7

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gêneral Mistefa Barzanî

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Suraxanı rayonunda səyyar qəbul keçirmişdi

Səh. 5

День памяти Моллы Мустафы Барзани

Səh. 14

Üç yüzüncü sayın mübarək, beynəlmiləl "Diplomat", minincidə görüşənədək

Səh. 13

Kürdlər İŞİD-in paytaxtına yaxınlaşıb

Səh. 5

BILA ROJNAMA "DİPLOMAT" HER TIM SERKEFTÎ BE

Səh. 12

XALQIMIZIN SEVİNCİ, TARİXİ MƏKTƏBİ "DİPLOMAT" -İMİZİN 300-CÜ SAYI MÜBARƏK

Səh. 13

Səh. 4

Rojnameya "DİPLOMAT", em benda hejmara 1000-ine

Səh. 11

P İ R O Z B A H İ Y A D İ P L O M A T A B A K Ü Y Ê

Səh. 11

"Diplomat" qəzetinin 300-cü sayı münasibəti ilə

İlham Əliyevin və Bolqarıstanın Baş naziri Boyko Borisovun mətbuat konfransı olub

Sofiyada Prezident İlham Əliyevin və Bolqarıstan Respublikasının Baş naziri Boyko Borisovun mətbuat konfransı olub.

Baş nazir Boyko BORISOV dedi:

- Hörmətli cənab Prezident, Sizi və nümayəndə heyətinizi Bolqarıstanda səmimiyyətlə salamlayıram. Bu, Sizin üçgünlük səfərinizin əhəmiyyətinin bariz nümunəsidir, bizim strateji tərəfdaşlığa olan münasibətimizdir.

Biz cənab Prezidentlə bir sıra məsələləri müzakirə etdik. Ancaq indi sözü cənab Prezident Əliyevə vermək istədim ki, ilk olaraq o, öz çıxışını etsin. Təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Çox sağ olun hörmətli cənab Baş nazir. İlk növbədə məni Bolqarıstana dəvət etdiyinizə görə Sizə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Yenidən Sizin gözəl ölkənizdə olduğumdan çox məmnunam.

Bu gün biz Sizinlə Bolqarıstan-Azərbaycan əlaqələrinin müxtəlif aspektlərini çox səmimi şəkildə müzakirə etdik və bir daha gördük ki, əlaqələrimiz ən yüksək səviyyədədir. Bizim əlaqələrimiz strateji tərəfdaşlıq əlaqələridir. Bu əlaqələrin çox gözəl perspektivləri vardır. İlk növbədə, siyasi əlaqələr yüksək səviyyədədir. Biz Sizinlə mütəmadi qaydada görüşürük. Siyasi əlaqələrin güclü olması, əlbəttə ki, bütün başqa sahələrə də müsbət təsir göstərir. Biz, eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlıq edirik, bir-birimizi dəstəkləyirik. Bu gün, eyni zamanda, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri də görüşümüz zamanı müzakirə edilmişdir və Bolqarıstan bu əlaqələrin inkişafında çox mühüm rol oynayır. Təbii ki, əsas danışıqlar mövzusu ikitərəfli əlaqələr olmuşdur və bu sahədə biz çox müsbət nəticələri görürük. İqtisadi sahədə çox gözəl imkanlar var. Bilirəm ki, həm Bolqarıstan, həm Azərbaycan şirkətləri birgə fəaliyyət aparmaq üçün böyük səylər göstərirlər. İnvestisiya imkanları araşdırılır. Azərbaycan şirkətləri çox böyük həvəslə Bolqarıstana investisiya qoymağa hazırlaşır. Eyni zamanda, Bolqarıstan şirkətlərini də investorlar kimi Azərbaycanda görmək istəyirdik.

Bolqarıstan şirkətləri, eyni zamanda, Azərbaycanda infrastruktur layihələrinin icrasında iştirak edə bilərlər.

Nəqliyyat sahəsində gözəl imkanlar var. Bu barədə də fikir mübadiləsi aparıldı. Azərbaycan bölgədə nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması işində fəal rol oynayır. Həm Şərq-Qərb, həm Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycandan keçir. Bu il Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi nəticəsində Azərbaycan Avropanı Asiya ilə birləşdirən ölkəyə çevriləcəkdir. Təbii ki, nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması, birgə addımlar bizim iqtisadi maraqlarımıza xidmət göstərəcək və ölkələrimizi bir-birinə daha da sıx bağlayacaqdır.

Təbii ki, bu gün danışıqların əsas mövzusu energetika məsələləri, "Cənub" qaz dəhlizinin icrası məsələsi idi. Azərbaycan bu istiqamətdə ardıcıl siyasət aparır. Uzun illər Azərbaycan

tərəfindən təşəbbüs olaraq irəli sürülmüş layihələr bu gün "Cənub" qaz dəhlizinin reallaşmasına xidmət göstərmişdir. İyirmi ildir ki, Azərbaycan öz enerji resurslarının dünya bazarları-

baycan əlaqələri, eyni zamanda, "Cənub" qaz dəhlizinin digər üzvləri ilə bərabər apardığımız işlər bu layihənin vaxtında icra edilməsinə gətirib çıxara- caq və bir neçə ildən sonra böyük

na müxtəlif yollarla çıxarılması ilə məşğuldur və geniş şaxələndirilmiş nəqliyyat infrastrukturuna malikdir.

"Cənub" qaz dəhlizi isə, sadəcə olaraq, Avropada bu gün reallaşan ən böyük infrastruktur layihəsidir. Bu layihə bir neçə komponentdən ibarətdir. İlk növbədə, "Şahdəniz" qaz yatağının işlənilməsi, Azərbaycanı Gürcüstanla birləşdirən Cənubi Qafqaz kəmərinin genişləndirilməsi, Trans-Anadolu – TANAP layihəsinin icra edilməsi və Trans-Adriatik - TAP layihəsinin tikintisi "Cənub" qaz dəhlizini formalaşdıran seqmentlərdir. Bütün istiqamətlər üzrə ardıcıl iş aparılır. Keçən ilin sentyabr ayında Bakıda "Cənub" qaz dəhlizinin təməli qoyulmuşdur. Bu ilin fevralında isə Bolqarıstanın energetika nazirinin iştirakı ilə Bakıda "Cənub" qaz dəhlizi ölkələrini təmsil edən nazirlərin birgə Məşvərət Şurası keçirilmişdir.

Azərbaycanın qaz ehtiyatları həm Azərbaycan xalqının rifahına, eyni zamanda, Avropa istehlakçılarının enerji təhlükəsizliyinə xidmət göstərir. Bu gün Avropa İttifaqı sənədlərində Azərbaycan çox etibarlı və strateji tərəfdaş kimi qiymətləndirilir. Azərbaycan qazı Avropaya yaxın zamanlarda nəql edilə biləcək yeganə yeni qaz mənbəyidir. Azərbaycanın təsdiq edilmiş qaz ehtiyatları 2,6 trilyonkubmetrdir. Geniş şaxələndirilmiş infrastruktur imkan verir ki, biz qaz ixracımızı istənilən istiqamət üzrə artıraraq. Bizim üçün Avropa bazarı prioritet bazardır. Azərbaycanın bu istiqamətdə təşəbbüs olaraq irəli sürdüyü layihələr Avropa qurumları tərəfindən də dəstəklənir. Əslində, keçən ay Bakıda keçirilən birinci Məşvərət Şurası işlərin əlaqələndirilməsi üçün çox önəmli addım olmuşdur.

Biz ümid edirik ki, Bolqarıstan-Azər-

həcmdə Azərbaycan qazı Avropaya nəql ediləcəkdir.

Bununla bərabər, qeyd etmək istəyirəm və çox şadam ki, Bolqarıstan bu layihənin iştirakçısıdır, hazırda Azərbaycan qazını alan bir ölkədir. Amma ümid edirəm ki, gələcəkdə Azərbaycan qazını digər ölkələrə nəql edən tranzit ölkə kimi Bolqarıstan öz xidmətlərini göstərəcək və öz rolunu oynayacaq. Beləliklə, əslində, bu gün ölkələrimiz arasında uzunmüddətli strateji tərəfdaşlıq dövrü başlayır. Bu, məni çox sevindirir. Bolqarıstan bizim üçün əziz dostdur, çox yaxın ölkədir, bolqar xalqına bizim çox böyük rəğbətımız var. Fürsətdən istifadə edərək, dünən qeyd olunan milli bayram münasibətilə Sizi, bütün Bolqarıstan xalqını ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Bolqarıstana yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Baş nazir Boyko Borisovun bəyanatı

- Sizə təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

İcazənizlə, bizim media mənsubları üçün əlavə məlumat vermək istədim ki, bu görüşlərdə Veliko Tırnovo şəhərinin meri də iştirak edir. Bizim bu şəhərdə gələcək layihələrimiz var. Bu şəhər Azərbaycana növbəti maraqlı layihələrini təklif edir.

Bu, çox gözəl bir şəhərdir və ümid edirəm ki, turistlərin də marağına səbəb olacaq. Ümidvaram, bu məsələyə də diqqət yetirildi ki, biz "Nabucco" layihəsinin də yenidən bərpə edilməsinə önəm veririk. Bu layihədə Bolqarıstan çox sadıq tərəfdaş olmuşdur və biz digər ölkələrdən fərqli olaraq üzərimizə düşən 3-cü enerji paketi çərçivəsində bütün öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

Cənab Prezident İlham Əliyev və SOCAR-ın nümayəndəliyi ilə bərabər biz yenidən həmin təkliflər paketini

Avropa İttifaqı məmurlarının diqqətinə çatdıracağıq ki, bu məsələdə Bolqarıstana hər hansı bir maneə törətməsinlər. Biz heç də yalnız Avropa Komissiyasının maraqlarını müdafiə etməklə məşğul olmamalıyıq. Uzun illərdir biz bu layihələrin inkişafına böyük sərmayələr qoymuşuq, böyük səylər göstərmişik. O da bir faktır ki, həmin layihənin səhmləri Azərbaycan tərəfindən də əldə edilə bilər. Bu da bizim üçün, Bolqarıstan üçün əlavə mənfəət deməkdir.

Bolqarıstanın bütün siyasi partiyalarının nümayəndələri Azərbaycanda səfərdə olublar, Azərbaycanı sevirlər, bu ölkəyə böyük rəğbət bəsləyirlər. Ona görə də zənnimcə, Bolqarıstanda hansı partiyanın iqtidarda olmasından asılı olmayaraq bu layihələr üzrə bütün işlər uğurla gedəcək. Bu, bizim əlavə imkanlarımızdır, bizim qaz və nəqliyyat sisteminin inkişafı deməkdir. Bu, bizim nəqliyyat və boru kəmərləri sisteminin şaxələndirilməsi deməkdir. Bu, Avropaya da yeni mənbələrin əldə edilməsinə şərait yaradır. Əminəm ki, burada heç bir maneə olmayacaq və Avropa Komissiyası bu məsələdə bizi tam dəstəkləyəcək.

Cənab Prezident Əliyev, Sizi əmin edə bilərəm ki, bu məsələdə Siz Bolqarıstanın tam dəstəyinə arxalana bilərsiniz. Bizim hökumətimiz bu danışıqlarda birmənalı olaraq bu əməkdaşlığın tərəfdarı kimi çıxış edəcək və bu məsələnin, yəni, "Cənub" qaz dəhlizinin ən qısa zamanda inkişaf etdirilməsinə və reallaşdırılmasına çalışacaq.

Azərbaycan bu gün artıq Yunanıstanın qaz şəbəkəsinə yüz milyonlarla avro sərmayə yatırmışdır. Bu da gələcək üçün geniş imkanlar açır. Bu layihə heç bir dövlətə qarşı yönəlməyib. Bu layihə milli maraqlarımızın müdafiəsinə xidmət edir ki, bizim qaz nəqliyyat sistemimiz tam doldurulmuş olsun. Biz bilirik ki, Azərbaycan dəmir yolu nəqliyyatı şəbəkəsinin inkişaf etdirilməsinə böyük sərmayələr yatırır. Bu layihə Mərmərə tuneli vasitəsilə birləşəndən sonra Asiyadan Avropaya uzanan ən qısa bir marşrut olacaq. Bu, çox böyük yük həcmələrinin daşınması deməkdir. Bu da iqtisadiyyatın və ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinə növbəti bir stimül olacaq və bu məsələyə də bizim tam dəstəyimiz var.

Digər sahələrdə – idman, mədəniyyət və kənd təsərrüfatı sahələrində sərmayə üçün böyük imkanlar və potensial var.

Bundan əlavə, biz əcazılıq məhsullarının təchizatı məsələsini də müzakirə etdik. Bizim səhiyyə nazirimiz artıq bu gün böyük əcazılıq şirkətlərinin nümayəndələri ilə görüşərək Azərbaycanda istehsal sahələrinin yaradılması məsələlərini nəzərdən keçirəcək. Bizim tikinti şirkətlərimiz də Azərbaycanda bir sıra layihələrdə iştirak edə bilərlər. Beləliklə, çox geniş imkanlar vardır ki, biz dost Azərbaycan ilə bir sıra sahələri inkişaf etdirək. Sonra Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Boyko Borisov jurnalistlərin suallarını cavablandırdılar.

1947-ci il. Mustafa Bərzani və onun kürd inqilabçıları Azərbaycanda

1946-cı ilin dekabrında İranda Mehabad respublikası süqut edir. İranın baş nazir Qəvame-Səltənə ilə Mehabadın lideri Qazı Məhəmməd arasında avqustda Tehrandə bağlanmış razılaşma pozulur və şah qoşunları həm Təbrizi, həm də Mehabadı ələ keçirir. 1947-ci ilin 30 martında Qazı Məhəmməd, qardaşı Sədr Qazı və Mehabad respublikasının müdafiə naziri Seyf Qazı dar ağacından asılır.

Şah qoşunlarına qarşı müqaviməti yalnız respublikanın Baş komandanı, general Mustafa Bərzani davam etdirir. 44 yaşlı Bərzani sonunda qüvvələr nisbətinin bərabər olmadığını və məğlubiyyətin qaçılmazlığını anlayaraq İrani tərk etmək və SSRİ-yə keçmək qərarına gəlir. 1947-ci ilin iyununda o, silahlı dəstəsi ilə Naxçıvanla sərhədi keçərək Azərbaycan ərazisinə, Culfaya daxil olur. Beləliklə, Bərzaninin və tərəfdarlarının 12 il davam edən SSRİ dövrü başlayır. Həmin dövrün bir neçə ili Azərbaycan SSR-də keçir.

SSRİ ərazisində dəfələrlə Bərzani ilə ünsiyyətdə olmuş əfsanəvi Sovet əks-kəşfiyyatçısı Pavel Sudoplatov (1907-1996) özünün 1990-cı illərdə işıq üzü görən "Xüsusi əməliyyatlar" adlı memuarlarında xatırlayır: "Bərzani SSRİ-yə gəlməzdən bir müddət əvvəl İrandakı kürd üsyançıların rəhbərləri şahın qurduğu tələyə düşürlər: onlar danışıqlar üçün Tehrana çağırılır, burada həbs edilir və edam olunurlar. Yalnız Bərzani həmin qismətdən qaça

Qonşuların qeyri-adi hərbi fəallığının səbəbləri Moskva üçün sirr deyildi. Vasili Ryasnoyün həmin məruzəsində deyilirdi: "Əldə olunmuş bilgilərə görə, İran Kürdüstanında, Uşnu rayonunda (Urmiyə gölündən cənub-qərbə) 1947-ci ilin martından başlayaraq İran hökumət qoşunları ilə İraqdakı Bərzan tayfasının tərk silah olmaqdan imtina etmiş üzvləri arasında hərbi əməliyyatlar başlayıb. Kürd Bərzan tayfası 1945-ci ildə İraqdan köçərək İranda məskunlaşıb".

Beləliklə, əvvəl İraqda, sonra isə İranda məğlubiyyətə düşər olmuş molla Mustafa Bərzani kor dalana sıxışdırıldığını yaxşı anlayaraq yeganə qurtuluş yolunu Azərbaycan ərazisinə keçməkdə görürdü. Onun hərbi birləşmələri Maku yaxınlığında şah qoşunlarını məğlub edərək SSRİ sərhədinə doğru hərəkət edirdilər.

Pavel Sudoplatov memuarlarında sərhəddə toplaşmış Bərzani tərəfdarlarının sayı barədə yazır: "Sərhədi keçən Bərzani tərəfdarlarının sayı 2 minə yaxın döyüşçüdən ibarət idi, elə bir o qədər də onların ailə üzvləri vardı". Ancaq digər Sovet əks-kəşfiyyatçısı - Vadim Udilov isə özünün "SSRİ-də terror aktları və təxribatlar" kitabında onların sayının 500 nəfər olduğunu yazır.

İyunun 15-də İran təyyarələrinin bombardmanı altında Araz çayı boyu sərhədə ilk kürd dəstəsi yaxınlaşır. Dəstədən 2 nəfər Sovet sahilinə keçərək Mustafa Bərzaninin Staline

keçməsinə göstəriş verir. Bu vaxt kürdlər silahlarının bir hissəsini İran tərəfdəki qamışıqlarda gizlədərək sərhədi keçirlər. İyunun 19-da SSRİ Daxili İşlər nazirliyi əməliyyatın

nəticələrinə dair Staline məlumat göndərir: "İyunun 18-i axşama qədər Molla Mustafa Bərzaninin başçılığı altında kürd dəstəsi Sovet ərazisinə keçib. Onların ümumi sayı 499 nəfərdir. Kürdlərdən götürülüb:

303 tüfəng, 5 avtomat, 55 tapança, 54 qumbara, 13 binokl, 13 min patron. Saxlanmış kürdlər Naxçıvan şəhərinə aparılıb və burada sərhədçilərin mühafizəsi altındadırlar".

İran sərhəd komissarı tezliklə Sovet həmkarına müraciət yollayaraq Bərzani və tərəfdarlarının təhvil verilməsini təklif edir. Müraciətdə deyilirdi: "Dostluq münasibətlərimizin pozulmaması naminə xahiş edirik ki, 400 əclafı geri qaytarasız". Ancaq Sovet tərəfi bu xahişə məhəl qoymur. Bununla da, Bərzaninin və onun kürdlərinin əvvəlcə çox qısa müddət çəkəcəyi fərz edilən, ancaq 12 ilə qədər davam edən "Sovet dövrü" başlayır.

Bir müddət Culfada saxlandıqdan sonra, kürdlər Abşerond yerləşdirilir. Bərzani isə qısa müddət Şuşada qalır, sonra isə Bakıya köçürülür. Onun Sovet rəhbərliyinə "sosializm uğrunda mübarizəyə hazır olduğuna" dair söylədiyi nitqlər isə istər Miocəfər Bağirovda, istərsə də Moskvadan gələn emissarlarda xəfif ironiya doğurur. Sovet tərəfində əsas təəccüb yaradan cəhətlərdən biri kürdlərdə çox güclü inkişaf etmiş tayfa-nəsil münasibətləri idi. Onlar Bərzanini az qala ilahiləşdirirdilər və bu cür geridə qalmış ictimai münasibətlərlə sosializm quruculuğuna dair vədlər qətiyyən bir-birine uyşmurdu.

Odur ki, Sovet rəhbərliyi bu arxaik münasibətləri heç olmasa yumşaltmaq, kürdlərin cəmiyyətə assimilyasiyasına nail olmaq üçün hətta kürdləri Bərzanidən bacardıqca təcrid də edirdi. Üstəlik, kürdlərin arasında kommunist təbliğatı aparmaq, yaxud oraya öz adamlarını salmaq cəhdləri də uğur gətirmirdi - kürdlər yadlar üçün qapalı idilər. Bununla bağlı, Pavel

Sudoplatov bir epizodu da xatırlayır - artıq Daşkənddə olanda onların Bərzaninin əhatəsinə informator yerləşdirmək cəhdləri həmin şəxsin izziztozsuz yoxa çıxması ilə nəticələnir.

1947-ci ilin payızında Sudoplatov Bərzani ilə görüşüb danışmaq üçün nazir Abakumov tərəfindən Bakıya göndərilir. O, memuarlarında bu barədə yazır:

"Mən Bərzaniyə TASS-ın (Sovet İttifaqı Teleqraf Agentliyi) baş direktorunun muavini və Sovet hökumətinin nümayəndəsi kimi təqdim olundum. Əyatımda ilk dəfə idi ki, əsl feodal ilə rastlaşdım. Bununla belə, Bərzani mənə fərasətli siyasətçi və təcrübəli hərbi rəhbər təsiri yaratdı. O dedi ki, son yüz ildə kürdlər farslara, iraqlılara, türklərə və ingilislərə qarşı 80 dəfə üsyan qaldırıb və onların 60-ından çoxunda kömək üçün Rusiyaya müraciət edərək adətən yardım alıblar. Cavab olaraq mən elan etdim ki, Sovet tərəfi Bərzaninin və onun zabitlərinin bizim hərbi məktəb və akademi-yalarımızda xüsusi təlim keçməsinə razıdır. Həm də ona bildirdim ki, kürdlərin Azərbaycandan Orta Asiyaya köçürülməsi müvəqqəti xarakter daşıyır və onların Kürdüstanı qayıtmaqları üçün şərait yetişənə qədər davam edəcək..."

Sudoplatov xatirələrində daha bir maraqlı məqama toxunur: "Abakumov mənə Bərzani ilə söhbətlərin nəticələrini, habelə Stalinin kürdlərin hərbi tədris müəssisələrində təhsil almalarına razılıq verdiyini Mirçəfər Bağirovla bölüşməyi qadağan etmişdi. Məsələ ondadır ki, Bağirov Bərzanidən və onun adamlarından İran Azərbaycanında vəziyyəti destabilizasiya etmək üçün yararlanmaq niyyətindəydi. Ancaq Moskvada fərz edirdilər ki, Bərzani İranda yox, məhz İraqda daha lazımlı ola bilər - oradakı ingilispərəst rejimi devirmək üçün..."

1947-ci ilin oktyabrında Bərzani Azərbaycan kommunistlərinin rəhbəri Bağirova öz məktub-memorandumunu yollayır. O, Bağirovdan aşağıdakı məsələlərə münasibət bildirməsini xahiş edir:

"1. Tərəfdarlarım ilə görüşməyə icazə verilməsi.

2. Onların təhsili üçün şəraitin yaradılması.

3. Aylıq bülletenin çapının təşkil edilməsi.

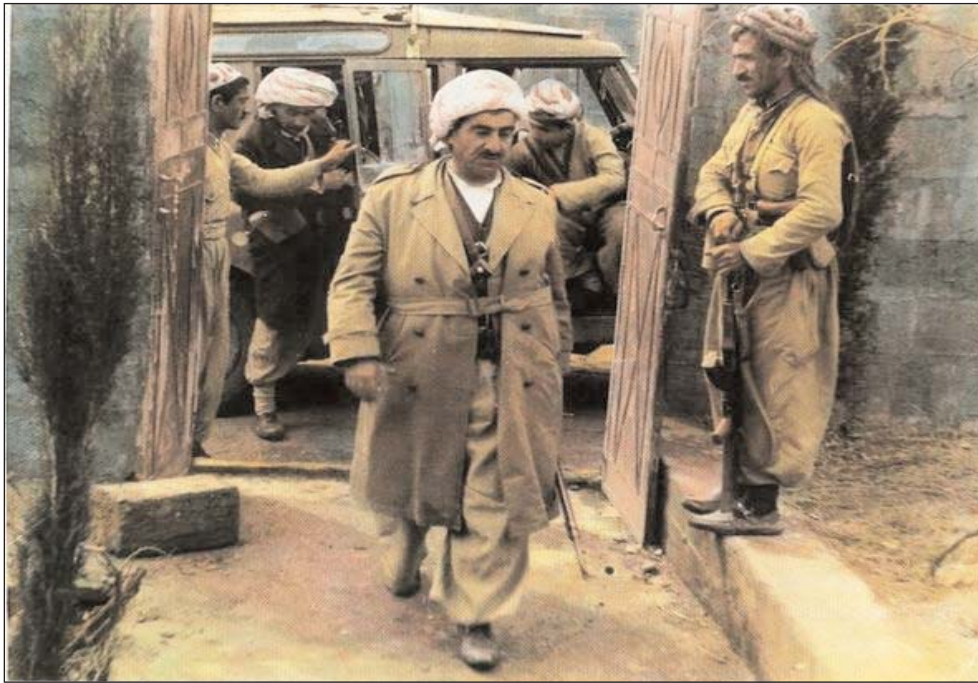
4. BMT-yə kürdlərə münasibətdə yeridilən ədalətsiz siyasətlə bağlı şikayətin göndərilməsi.

5. Stalinlə görüşün təşkil olunması".

Noyabrın 15-də o, Bağirova daha bir məktub yollayır. Bərzani məktubunda Bağirovu "Şərqi xalqlarının rəhbəri" adlandırır. "Biz taleyimizi Sovet dövləti ilə bağlamağı vacib saydıq, çünki, bu hakimiyyət azadlığın dayağı və xalqların ümididir", - Bərzani yazır. Həmin məktubunda o, "çox məşəq-qətli, incidilmiş və təhqir olunmuş vəziyyətə düşən azadlıq hərəkatı döyüşçülərinə diqqət ayırmasını" xahiş edir.

(Ardı 253-cü sayda)

Məmməd Süleymanov

bilir. Şah onu danışıqlara dəvət edəndə, Bərzani cavab verir ki, yalnız bir halda Tehrana gələ bilər - əgər şah özünün ailəsini girov kimi Bərzaninin mənzil-qərargahına göndərsə. Şahla ilkin danışıqlar davam edən müddətdə isə o, qüvvələrinin böyük hissəsini İranın şimal rayonlarına, SSRİ ilə sərhədin yaxınlığına yerləşdirir".

1947-ci ilin iyununda SSRİ Daxili İşlər nazirinin müavini Vasili Ryasnoy Staline məruzə edir: "Bu ilin 15 iyununda Naxçıvan 41-ci sərhəd dəstəsinin hərbi müşahidəsinə görə, Sovet-İran sərhədindən cənub-qərbində İran təyyarələri peyda olaraq Ağgöl gölündən (İran) cənuba doğru uçuşlar keçirib. Onlar bizim ərazilərimizə 200 metrə qədər məsafədə daxil olublar. Elə həmin dövrdə bir neçə bomba partlayışı da qeydə alınıb".

məktubunu sərhəd komissarına təqdim edir. Ancaq Moskvadan cavab gecikir. 16 iyunda səhər tezdən İran sərhədində öz şəxsi mühafizəçilərinin əhatəsində Bərzani də peyda olur və dəstəsinin SSRİ-yə üzüb keçməsinə icazə üçün danışıqlar aparmaq istəyir. Ancaq sərhədçilərə yalnız bir tapşırıq verilmişdi: diskussiyaya girməmək, sərhədi pozan kürdləri isə saxlamaq və tərk silah etmək.

İyunun 17-də kürdlərin vəziyyəti daha da çarəsizləşir və Araz çayı ilə əvvəlcə yaralılar və taqətdən düşən bir qrup silahlı keçərək Naxçıvan ərazisinə daxil olur. Bu 160 nəfərdən 40 odlu silah götürülür. Çayın o biri sahilindən müşahidə aparən Bərzani öz tərəfdarlarının sərhədçilərdən atəşə tutulmadığını gördükdə, iyunun 18-də dəstəsinin qalan üzvlərinin də çayı

Rojnameya "DİPLOMAT", em benda hejmara 1000-ine

Rojnameya "DIPLOMAT" ya kurdên Azarbaycanê ku bi sê zimanan (kurdî,azerî û rûsî) tê weşandinê,

hejmara xwe ya yekê di 01.01.2003-ê de weşandiye. Naha hejmara 300-ê ronahî dît. Xwedî û redaktor û nivîskarê "Diplomat"-ê, rewşenbîrê hêja, welatparêzê bê humber Tahir Silêman e.

Gava min bihîst ku, rojnameyek kurdî li Azarbaycanê tê weşandin, ez wûsa fikirîm ku ji teref gellek xebatkaran

ve tê amade kirin û weşandinê. Lê piştî ku ez çûm mala mamoste Tahir Silêman, min dît ku ev rojnameya rengîn ya bi navarokê dewlemend, tenê bi kar û xebata malbatek fedakar ve tê meşandin!

Ev rojnameya rengîn bi ked û xebata şexsekî tê amade kirin û weşandinê. Hêjayî gotinêye ku hemjîna birêz T. Silêman û kurê wî xortê hêja İsmail Tahir jî herdem bi ked û xebata xwe alîkarîyê didin rojnameyê. Careka din ez bûm şahidê hêza afirandinê ya hestên kurdîniyê. Heta nuha 299 hêjmarê "Diplomat" hatiye weşandin, gava ku min ev gotar dinivîsand mamosta Tahir jî hejmarê 300-ê an ji bo weşandinê amadeyî çapê dikir.

Bêguman weşandina rojnameyek weka "Diplomat"-

ê bi çar zimanan gellek xebat û bi aborîyek hindik re zehmet e. Lê birêz Tahir Silêman singa xwe daye hemberî hemû zor û zehmetîyan û dibêje berxwedan jîyan e. Car caran kurdên fedakar hinek alîkarîyê ji bo rojnameyê dikin, lê piraniya mesrefên rojnameyê ji bêrika mamosta Tahir Silêman derdikeve. Li gor mamosta Tahir her hejmarek rojnameyê 1000-3000 heb tê weşandin. Piraniya rojnameyê mift (belaş) tê belav kirin. Gellek ji van rojnameyan li Azarbaycanê tê belav kirinê, lê her weha xwendevanên rojnameyê li Rusya, Gürcistan, Kazakistan, Qirasnedar û di gellek cîyên din de jî heye, ji ber wê jî rojname di van cîyan de jî tê belav kirin. Hejayî gotinêye ku hikumeta Azarbaycanê maf û azadîya weşanan daye kurdan. Bi xebata kesên weke birêz T. Silêman pir a dostaniyê di nava gelê kurd û azerîyande ava dibe. Weke ku me li jor jî anîye ziman rojname bi çar zimanan tê weşandinê, Tahir Silêman bi zimanê azerî û rusî pirsgirekên kurdan tîne rojeva birayên azerî û gellên din ku bi zimanê rusî dikarin bixwînin. Xebata rewşenbîrê hêja mamosta Tahir Silêman deng û rengê kurdên Azarbaycanêye ku, bi rêya rojnameya "Diplomat"-ê sînoran derbas dike û di hêlîna dilê kurdan cîyê xwe digre. Ji ber ew ked û xebata ku wî daye û bi imkanên xwe 300 hejmar weşandiye,

divê mirov mamosta Tahir pîroz bike. Rojnameya "Diplomat" weke zarokê mamosta Tahir Silêman e û ew xwedî li zarokê xwe derdikeve. Em bi ser navê malpera Netewe birêz Tahir Silêman ji dil û can pîroz dikin û ji bo rojnameya "Diplomat"-ê jî temenek dirêj hêvî dikin. Mala te ava be mamosta Tahir Silêman. Em benda hejmarê 1000-ne

Amadekar: Çeto Omerî

Bizim xalqlarımızın gücü dostluğumuzdadır

«Ekinçi» qezeti milli mätbuatımız üçün nümünê oldu. «Ekinçi» sübut etdi ki, cemiyyetin inkişafının esas göstêricilerinden biri de mätbuatdır.

Doğrudur, hem «Ekinçi», hem de ondan sonra neşr olunan mätbuat nümüneleri çok çetin, ezablı, dövrün qeyri-demokratik ab-havasının tesirinden qurtula bilmeyen ömür yolu keçmişdir. Lakin şükürlər edirik ki, Azarbaycan milli müstêqilliyini elde

Rövsen Atakişiyev

etdikden sonra mätbuat üzerinde senzuranın «demokl qılıncı» götürülmüş, son illerde mätbuatımız xeyli demokratik dayerlere sahib olmuşdur. Azarbaycan tarixen müxtelif xalqların birge yaşadığı ölkê olmuş, bu gün de belədir. Dêrdleri, facieleri eyni olan, kederlerini, sevinçlerini bir-biri ile bölün bu xalqlar müstêqil Azarbaycanın aydın ve işıqlı geləcəyi üçün çalışır. Azarbaycanın müstêqilliyi bu torpaqda yaşayan milli azlıqların da heyatında yeni üfüqler açmışdır. Bu gün ölkemizde yaşayan ləzginin, talışın, kürdün, tatın Azarbaycanı vətəni bilən, bu vətən üçün canından, qanından keçən digər xalqların da milli hüquqları qorunur, adət-ənənəsinə, dilinə, dini mənsubiyyətinə hörmət edilir, keçmişini, tarixini, edəbiyyatını öyrənmək və yaymaq üçün şərait yaradılır. Buna çoxlu örnək getirmək mümkündür.

Bu gün 300-cü sayı işıq üzü gören «Diplomat» qezeti de belə bir ictimai-siyasi ab-havanın nəticəsində meydana gəlmişdir. Qezetin ərşeyə gəlməsində xüsusi xidməti olan, redaktor Tahir müəllimi yorulmaq bilmədən xalqın-kürdlərin tarixini, dilini,

cemiyyetin üzdəki ictimai-siyasi yerini bilərəkdən təbliğ və tədqiq edən istedadlı jurnalist kimi tanıyıram və onun redaktoru olduğu «Diplomat» qezetinin daimi oxucusuyam. Xalqına, onun keçmişinə, tarixinə bu qədər bağlı olan qələm dostumun fədakarlığı mənə heyretə gətirir. Onun Azarbaycanda yaşayan xalqların: türklərin, kürdlərin, talışların, saxurların və digərlərinin dostluğuna birge yaşayışına həsr etdiyi məqalə və yazıları diqqətlə oxuyuram. «Diplomat» qezetində dünyada yaşayan kürdlərin heyatı ictimai-siyasi fəaliyyəti, yaşayışı, mübarizələri ön plana çəkilir və görünür ki, bu mübarizədə Tahir müəllimin və onun qezetinin də müəyyən dərəcədə qatqısı vardır.

O, dünyada yaşayan bütün kürdlərin bugünkü və gələcək taleyi ilə ciddi maraqlanır və bəzən bu siyasi mübarizə xarakteri alır. Doğrudur, bəzən mən Tahir müəllimin radikal siyasi maraqları ilə razılaşa bilməsəm də, milli mücadilənin hər kəsin özəl haqqı olduğunu da dana bilmərəm və bəzən, hətta, dostum olmağına baxmayaraq, mövqelərimizdə üst-üstə düşməyən anların da olduğunu etiraf etməliyəm.

Hörmətli Tahir müəllim qezetimizin 300-cü nömrəsi çıxmağı münasibətlə sizi təbrik edirəm. Fəaliyyətinizi, xalqımızın gələcək taleyi ilə bu qədər yaxından maraqlandığınızı təqdir edirəm və arzu edirəm ki, qezetiminizin və sizin siyasi gücünüzün istiqaməti ilə bu günü keçmiş və gələcəyi birge olmuş və olacağına ümid etdiyimiz türklərin və kürdlərin dostluğuna Azarbaycan adlı yurdumuzun bütövlüyünə, tamlığına, suverenliyinə, itirilmiş Qarabağın, Göyçənin, Vedinin, Dərələyəzin, Dərbəndin geri alınmasına yönələcəkdir. Bizim xalqlarımızın gücü dostluğumuzdadır. Bu dostluğun əbədi olacağına inanıram.

Kürd ziyalısı, ağsaqqalı xalqı maarifləndirməlidir

Hörmətli oxucular! «Diplomat» qezetinin fəaliyyəti haqqında hörmətli ziyalları öz fikirlərini bildirəcəklər. Mən isə «Diplomat»ın əsl diplomatı olub kürd xalqında olan bəzi stereotipləri məhv edərək yeni bir düşüncə tərzini yaratmasından söz açmaq istəyirəm. Məsələn çoxları elə bilirdilər ki, Azarbaycanda bir kürd qezeti var – «Kürdün səsi», o da çıxandan çıxana, heç bir sənətkarlıq olmayan 8 səhifəlik inqilab zamanı camaatan paylanılan proklamasiya. Xalq öz etirazını bildirəndə - deyirlər ki, Dövlət imkan vermir və s. Lakin «Diplomat» qezetində Kürdüstan, Abdullah Öcalan, Barzani haqqında son xəbərləri oxuyanda, sadə bir kürddə belə bir fikir yaranır – demək bizim normal fəaliyyətimiz üçün dövlət heç bir maneə törətmir. Artıq insanlar düşünürlər ki, Dövlət bizə belə demokratik şərait yaradıb, niyə biz tanıdığımız «ağsaqqallar», «xalqı arxasınca aparınlar», «maarifçilər» heç bir iş görməyiblər. «Diplomat» qezeti çap olunandan bizim xalqda çox suallar yarandı. Artıq xalq get-gedə maariflənərək oyanmağa, özünü aldadılmış görüb çarəsiz bir lazımlı informasiya axtarmağa başladı. Həqiqətən biz siyasi və iqtisadi oyunların qurbanı olmuşuq? Niyə kürdlər min illərdi yaşadıkları torpaqlardan qovulur? Bəzi kürdlərin xain əməllərindən, yoxsa böyük siyasi oyunlar nəticəsində?

Laçından olan gənc bir yoldaş mənə demişdir: «Bizdə bir aclıq var – informasiya aclığı. Daima vətənim, xalqım, mədəniyyətim haqqında bir məlumat axtarışıdayam». Məncə «Diplomat» qezeti bu aclığı qisməndə olsa ödədi. Bu qezet vasitəsi ilə xalq nəinki maarifləndi, çoxlu suallarına cavab tapdı, həmçinin senzurasız, sərbəst şəkildə öz sözünü dedi! «Diplomat» kürd xalqının oyanmasına təkan verdi. Artıq nəinki Azarbaycanda, həm də digər dövlətlərdə «Diplomat» qezetini mütəmadi olaraq əldə edirlər. Bütün bunlar Tahir Süleymanın cə-

Namiq Həsənov

sərətinin, uzun illər cəkdiyi əziyyətinin bəhrəsidir. Tahir müəllimlə və digər kürd ziyalılarına və kürd xalqının gələcəyi olan gənclərə bizə sınıdılmış «ağsaqqallar» tərəfindən çox nələyiq bəhtanlar atılmış, xalqın gözündə alçaldmağa çalışmışlar, nələyiq hərəkatlər etmişlər.

Lakin kürd xalqının böyüklüyü ondadır ki, xainlərin vurduğu bütün zərbələrə baxmayaraq, kürdlər ayağa durmağı bacaran xalqdır. Tahir müəllim heç nəyə baxmayaraq öz xalqına məhəbbətini, onun talehinə olan məsuliyyəti nəticəsində xalqa «Diplomat» qezeti bəxş etdi. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, bu əməyin nəticəsində isə xalqımızın düşüncəsində, tərəküründə yeni səhifələr açıldı, xalq yuxudan oyanmağa başladı.

Sonda bildirmək istəyirəm ki, kürd ziyalıları xalqın boğazına ip bağlatdırıb dalınca süründürməməlidirlər. Kürd ziyalısı, ağsaqqalı xalqı maarifləndirməlidir, ona ən əsas biliik verməlidir, özünə inam yaratmalıdır. Bundan sonra artıq xalq – xalq olur, və özü özünə layiqli rəhbər seçir.

Həbsdə olan Abdulla Öcalanın PKK-nın silahı yerə qoyması çağırışına reaksiya verilib. Qəndildə olan kürd rəhbərliyi bunun Türkiye hökumətinin atacağı addından asılı olduğunu bəyan edib. AKP hökumətindən kürd rəhbərliyini Öcalanla görüşdürməsi tələb olunub.

Təşkilat bəyan edib ki, Türkiye hökuməti "yol xəritəsi"nin irəli sürdüyü təkliflərin heç birinə əməl etməyib, kürd probleminin müddətini uzadıb: "Öndər Aponun Türkiye dövlətinə bu vəziyyətdə etdiyi təklif yeni bir şansıdır. Hər şey hökumətin atacağı addıma bağlıdır. 2013-cü ilin Novruz bayramında elan etdiyimiz atəşkəs qüvvədədir. Baxmayaraq ki, bu dövr ərzində polis, əsgər tərəfindən kütləvi şəkildə uşaq, qadın, adı və siyasi insanlar həbs olunub".

Bu bəyanatdan sonra PKK-nın silahı yerə qoyacağı sual altındadır. Hərçənd razılıq əldə olunarsa, Öcalanın azadlığa çıxma şansı da yaranır. Bəs Azərbaycanda yaşayan kürdlər bu barədə nə düşünür?

"Azərbaycan Kürdləri" İctimai Birliyinin rəhbəri, "Diplo-

Tahir Süleyman Öcalanın çağırışından danışdı

"Azərbaycan Kürdləri" İctimai Birliyi rəhbərinin fikrincə, Türkiye konstitusiyasında dəyişiklik etməsə, PKK silahı yerə qoymayacaq

"mat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleymanın sözlərinə

görə, əslində PKK ilə Türkiye dövləti arasında barışıq çoxdan əldə olunmalı idi. Kürd əsilli baş yazarın fikrincə, bütün millətlər mənsubiyyətinə görə tanınmalıdır. T.Süleyman PKK-nın bir şərtlə razılacağına hesab edir: "Türkiye konstitusiyasında dəyişiklik olunmalıdır və kürdlərin milli varlığı tanınmalıdır, milli idarəçilik olmalıdır. Amerikanın özündə

ştatlar var və bu, dünya sivilizasiyasında olan idarəçilikdir. Əgər bu dəyişiklik edilməsə, PKK silahı yerə qoymayacaq. Qəndildə olan rəhbərlik Öcalanla razılaşmaq istəmir".

T.Süleymanın sözlərinə görə, İraqda Bərzani hökuməti bütün xalqların hüquqlarını tanıyıb: "Ərəb və kürd dilləri kimi türkmənlərin, asurilərin, kıldanilərin, ermənilərin, rəsmi dili konstitusiyasında qəbul olunub. Bunu Türkiye də qəbul edə bilər ki, konfliktli məsələlər öz həllini tapsın. 1999-cu ildə Öcalan həbs edildəndə bir fikir işlətməmişdi ki, imkan versinlər türk dövlətinin demokratikləşməsinə kömək edəcəyəm. Bu gün Öcalanla Türkiye Milli Təhlükəsizlik Komitəsi barış üçün demək olar ki, birgə çalışır. Bu barışıq çoxdan olmalıydı. Çünki dava-dalaşın, ölümün, fəlakətin cavabını sülh yolu ilə verəcək addımlar atıl-

malıdır. Millətlərin milli mənsubiyyəti tanınmalıdır, milli özünüidarəçilik demokratik yollarla həyata keçirilərk, illərdir qarşıdurma səbəb olan münaqişəyə son qoyulmalıdır. Necə ki Azərbaycanda milli mənsubiyyətlik tanınır". T.Süleyman yada salır ki, Türkiyədə qəzetlər, telekanallar açılıb: "Amma ölkə rəhbərliyi rəsmən konstitusiyada demokratik dəyişiklik etsə, millətlərin varlığı və hüquqları tanınarsa, PKK silahı yerə qoyar. Ərdöğən istəsə bu addımı ata bilər və münaqişə bir anda öz həllini tapar. Mən hələ Öcalan tutulanda proqnozlaşdırmışdım ki, 2015-ci ilin Novruzuna qədər azadlığa çıxacaq. Bu gün onun azadlığa çıxması üçün imkan yaranıb. Əgər razılaşma olarsa, PKK silahı yerə qoyarsa, Öcalan azad edilə bilər. Ancaq hələ ki onun seçkilərdə iştirakı, millət vəkili olacağı mümkün görünür. Ola bilsin konstitusiyasında dəyişiklik olsun və bu demokratik addımla Öcalanın da namizədliyi verilsin. Güman edirəm bu seçkilərdə olmasa da, Öcalan növbəti seçkilərdə mütləq parlamentdə özünə yer tutacaq".

E.SALAMOĞLU

Heç bir mülki adama güllə atmadım

Görüş əsnasında öz həyatından da müxtəlif nümunələr gətirən Məsud Bərzani

bunları söylədi: "Bizə zülm edən bir Kerkük Qubernatoru ərəb var idi. Atam o dövr sağ idi və işin başında idi. Biz bu adamı öldürmək üçün plan hazırladıq. Raketatlarla evinə hücum edəcəydik. Bunu atama izah etdik. Atam bizə, "Yaxşı o adamın evində həyat yoldaşı, uşağı var mı? Siz bu hücumu etdikdə bunların zərər görməmə ehtimalı var mı? Yoxdur. O zaman necə qalxacaqsınız bu işin altından "deyə soruşdu. Və biz bunu etmədik ona görə. Qətiliklə heç bir sivil, qadına, uşağa güllə atmadıq, öldürmədik."

Məsud Bərzani

Kürd deputat: "Sənin bacın oğlu da PKK-dadır"

Daxili Təhlükəsizlik Paketinin müzakirə edildiyi Türkiye Böyük Millət Məclisində Mil-

liyyətçi Hərəkat Partiyası (MHP) və Xalqların Demokratik Partiyasının (HDP) üzvü olan deputatlar arasında qarşıdurma yaşanıb. Publika.az Türkiye mediasına istinadən xəbər verir ki, MHP-li Oktay Vuralın "Bizə görə PKK qanlı bir terror təşkilatıdır" deməsi HDP-lilər tərəfindən sərt qarşılanıb. HDP-li Ayla Akat Ata Suriya, İran və İraqda olduğu kimi Türkiyənin daxilində də bir "Kürdüstan" olduğunu söyləyib. Ata "PKK terror təşkilatı deyil" desə də MHP-li Oktay Vural bunun əksini ifadə edərək "Bizə görə PKK qanlı bir terror təşkilatıdır" deyib. Bundan sonra çıxış edən HDP-li Pərvin Buldan "Bilirsənmi ki, sənin bacın oğlun da oradadır? Sənin bacın oğlun da hazırda PKK sıralarındadır" deyərək qışqırıb. Pərvin Buldanın iddiası ilə əlaqədar danışan Oktay Vural bildirdi ki, onun PKK-ya qatılan bacısı oğlu yoxdur. MHP-li millət vəkili yalana görə kürd millət vəkiliyə qarşı təzminat iddiası qaldıracağını bildirib.

Kürd muxtariyyətində maaşları Türkiye ödəyir

Ankara məmur maaşlarının ödənilməsi üçün Şimali İraq kürd regional rəhbərliyinə 500 milyon dollar verib. Publika.az Türkiye mediasına istinadən xəbər verir ki, bu barədə İraq parlamentinin üzvü Hoşyar Abdullah bildirdi. Onun sözlərinə görə, kürd muxtariyyətinin baş naziri Neçirvan Bərzani məmur maaşlarının ödənilməsi üçün 500 milyon dollar gətirdiyini iddia edib. Muxtariyyətin maliyyə və iqtisadiyyat naziri Rebaz Hamlan 2014-cü ilin avqust ayında satılan iki tanker neftin pulunun Ərbilə çatdığını bildirmiş, amma əldə olunan 170 milyon dollar gəlirin bütün maaşların ödənilməsinə kifayət etməyəcəyini demişdi.

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Suraxanı rayonunda səyyar qəbul keçirmişdir

06.03.2015-ci il tarixində Bakı şəhər Suraxanı rayonu Yeni Günəşli qəsəbəsində Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Akif Səlimovun Bakı şəhərində müvəqqəti məskunlaşan laçınlı məcburi köçkünlərlə növbəti görüşü - səyyar qəbulu keçirilmişdir.

Laçınlı məcburi köçkünlər üçün inşa edilmiş mərasim evində 300 nəfərə yaxın sakinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavirləri, şöbə müdirləri, aidiyyəti idarə, müəssisə rəhbərləri iştirak etmişlər.

Çıxışının əvvəlində tədbirdə iştirak edən qadınları qarşıdan gələn 8 mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibəti ilə təbrik edən rayon rəhbəri qeyd etmişdir ki, demokratiya yolu ilə inkişaf edən müstəqil Azərbaycan Respublikasında gender bərabərliyi bu gün yüksək səviyyədə təmin edilmişdir. Günü - gündən inkişaf edən və çiçəklənən respublikamızda qadınların əməyi heç də kişilərinkindən az deyil. Həyata keçirilən siyasət nəticəsində bu gün Azərbaycan qadını cəmiyyətin aparıcı qüvvələrindən birinə çevrilmişdir. Cəmiyyətin

formalaşmasında əhəmiyyətli rola malik olan Azərbaycan qadınının qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biri vətənpərvər övladlar böyüdü təbriyə etməkdən ibarətdir. Çünki, biz müharibə şəraitində yaşayırıq, iyirmi ildən çoxdur ki, torpaqlarımız

işğal altındadır və biz yalnız və yalnız sıralarında vətənpərvər insanların üstünlük təşkil etdiyi qüdrətli Azərbaycan ordusunun sayəsində o yerlərə qayıdacağıq. Bu gün Azərbaycan dövləti və şəxsən Prezident İlham Əliyev cənabları torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtması üçün nə lazımdırsa edir. Bu sahədə biz vətəndaşların da üzərinə düşən vəzifələr

var və çalışıb o vəzifələri layiqincə yerinə yetirməliyik ki, dövlətimizin ərazi bütövlüyü tezliklə təmin edilsin. Sevin-dirici haldır ki, bu gün Azərbaycan cəmiyyətinin orduya olan münasibəti yaxşı mənada dəyişmişdir. Hər bir valideyn əmindir ki, övladının

ordu sıralarında normal qaydada xidmət keçməsi üçün dövlətimiz tərəfindən hər bir lazımi şərait yaradılmışdır. Bu müsbət dəyişiklik bizim rayonda da aydın şəkildə hiss olunmaqdadır. İki il öncə irəli sürdüyümüz " Hər evdən orduya bir zabıt verək" təşəbbüsü rayon sakinləri tərəfindən ən yekdilliklə müdafiə olundu. Əgər birinci il rayonumuzdan ali hərbi məkətlərə qəbul olunanların sayı 4 nəfər idisə, ikinci il 12 nəfər oldu. Əminlik

Kürdlər İŞİD-in paytaxtına yaxınlaşdı

Suriyada kürd üsyançı qüvvələri Rakka əyalətinin sərhədlərinə yaxınlaşdı. Publika.az-ın məlumatına görə, bu barədə Britaniyada yerləşən Suriya insan hüquqlarını müşahidə mərkəzi məlumat yayıb. Təşkilatın verdiyi məlumata görə kürd döyüşçüləri və yerli

müttəfiq silahlı qruplar 20-yə yaxın kəndi ələ keçiriblər. ABŞ-ın başçılığı ilə beynəlxalq koalisiyanın hava qüvvələrinin dəstəklədiyi kürdlər yanvar ayında sərhədyanı Kobani şəhəri yaxınlığındakı döyüşdə cihadçıları darmadağın etdikdən sonra cənuba doğru hərəkət etməkdədirlər.

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd, Gêneral Mistefa Barzanî

Piştî Silemaniyê, gunde Barzan dibe navenda xebata siyasî li başurê Kurdistanê:

Piştî şikesta şorişa Şex Mahmudê nemir barê xebat û karê Kurdayetiyê li başurê Kurdistanê bi yekcarî dikeve herema Behdînan ku navenda rêberatiya vê xebat û hereketa gundê biçûke Barzan e.

Qeza Mêrqsor ku nahîyên Mêrqsor, Barzan û Şêrvan digire ber xwe, girêdayî wilayeta Hewlêrê ye.

Devera Berzan berîya kû piştî çend serhildanên kurdan bi yekcarî ji aliyê rêjîmên dagirker ve wêran bibe, 400 gundên awedan têda hebune û hejmara runiştvanan heremê zêdetir ji 40 hezar kesan buye. Herema Barzan û navenda wê gundê Barzan di çaxê Şêx Abdulsalamê yekem da ku di sala 1872-ê zayînî de wefat kir, ji ber ku tekeya terîqeta Neqşebendî li Nehrîyê têda bu, mîna navendeke olî û awedan ku herdem tevî mirîdên ve terîqetê bu, tihat hesibandin. Şêx Abdulsalamê yekemîn berêvajî şêx û axayên hemdemî xwe, mirovekî dadmend û bi edalet bu. Wek jêderên bîyanî didin xuyakirin di çaxê wî da hinek karên baş û xebatên sosyalî ji bo pêşketina jîyan û rewşa civakî hatin kirin ku ger bi pîvanên roja îro bîn nirxandin û şirovekirin, di wê serdemêde pir girîng

bun. Ji wan karan: parvekirine zevî û erdê çandinê bi ser gundîyan de, qedexekirina milkdariya zêde bi şeweyên fêodalî, qedexekirina bi zorê zûdayîna keçan û parastina siruştê Kurdistanê anku birina dar û dîrextan, şewitandina daristana û qedexekirina kuştin teyr û tiwalan, nêçira heyvanên kovî, bêhinfreyî li hemberî dîyanetên der û dora coxrafiya jîyana wan û herema Behdînan (Jîyana hevpar bi Kurdên êzîdî, turkmên, kildanî, yehudî,

xaçparêzên ermeni ê musliman bun û ...) jîyana dostanî bi hemu gelên heremê re û xala herî girîng parastina mafê gelê kurd û serkeşîya bizava netewîya kurdan di heremek coxrafiya girînga Kurdistanê de ku nişana dêmokratîkbuna bîr û ramanên bireveberên Barzanî bû, tesîrek mezin li ser bizava siyasî loliya vê malbatê danî.

Piştî wefata Şêx Abdulsalamê yekem kurê wî Şêx Mihemed Barzanî dibe cîgirê wî. Şêx Mihemed piştî zewacê dibe xweduye pênc kuran: Şêx Abdulsalam, Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî, Mihemed Sîdik û Şêx Babo. Wan tevan ji desbêka xwe-nasandinê bu hemu awayan xebat kirin ku rîya kalkê xwe ya xizmeta ji bo gel di hemu warên siyasî, olî û civakî de dibomînin.

Navdartirîn endamê vê malbatê ku tevaya temenê xwe di rîya xebata siyasîya jib o kurd û Kurdistanê derbas kir, Mistefa Barzanî ye.

Mistefa Barzanî kîye, çikirîye û serhildana wî di dîroka Kurdistanê de xwedî rolekî çawaye?

... Jîyana te jî tijî buyer, derdiberî û niştîmanperwarîya Mistefa Barzanî ye heja radeyeke. Bersîva van pirsên me bide. Jîyanê nemir Mistefa Barzanî, malbata wan û çend buyerên din di jîyana wî da. Mistefa Barzanî di 14-ê adara sala 1903-an (14. 03. 1903) de le gundê Barzan hat dinê. Berîya ku ew cavên xwe bi jîyana dinyayê veke, bavê wî (Şêx Mihemed) ji di sala 1903-an de wefat kiribu. Li gor çavkanîyên dîrokî her çend nerazîbun (itiraz) û bizava Şêx Abdulsalam Barzanîyê duyemîn li dijî Osmanîyan zêde dewam nekir, clê ev serhildan û serhildanên din yên mîna serhildana eşîreta Millîyan bi serokatîya Îbrahîm Paşayê Millî û çend serhildanên din li heremên cuda bi cudayên Kurdistanê, bun sedemên xweşkirina zemînêya çêbuna şoreşa Îtîhadîyan di sala 1908-an de. Çaxe çalakî û lêbatên siyasîyan Barzanîyan vedigere bo destbêka sedsala XX-

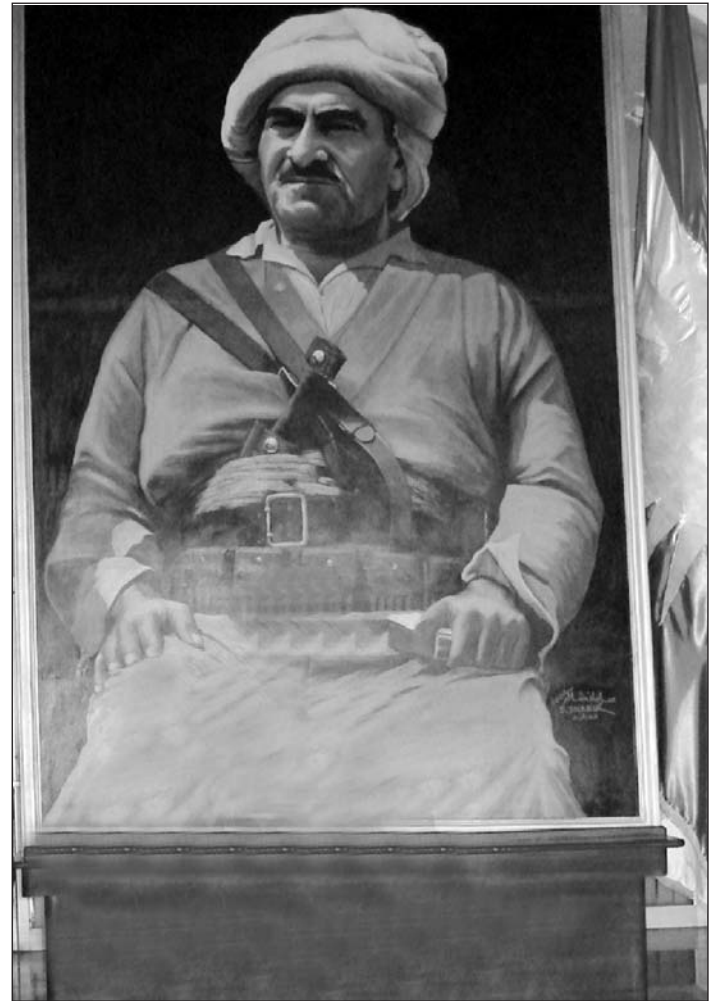
an ku bi serokatîya Şêx Abdulsalamê duyemîn di sala 1907-an de bi qasî du mehan li heremê berdewam bû. Piştî ku Osmanîyan serî hildan teşkîkandin gelek kes zindanî kirin ku Mistefayê 3 salî jî yek ji wan bu ku bi dayika xwe ve di girtîgeha Musilê de hatin girtin. Mistefa Barzanî zu tema derdê duri û xema bindestîya gelê xwe ji sê salîya, dema ku hê zarok bu di nava lepên dujminê dagirker da kesand. Salek piştî di çaxê hêrişa êtihadê de

gundê Barzan ket ber hêrişa hêzên wan yên di bin serokatîya Silêman nezîf Paşada. Ji ruyê neçarîya Şêx Abdulsalam Barzanî pêna xwe bo Seyîd Tehayê Nehrî dibe û di gunde Rajan li herema Mirgever (wilayeta Êrmîyê - Rojhilatê Kurdistanê) dimîne û bi hevkarîya serokê Kurd nemir Simkoyê Şîkak bi karbidestên Rusan re dikeve nava peywendîyan siyasî, lê mixabin çaxe ku ew li herema Mirgever bû, ji aliyê xwefiroşekî bi navê (Sofî Ebdullah) ve bi şeweywk namerdane hat girtin û ew teslîmî dewlwa Osmanîyan kirin. Osmanîyan di 14-ê çiraya paşîn sala 1914-an de piştî pekanîna dadgehek formaliê, Şêx Abdulsalamê Barzanî li bajare Musilê darda kirin.

Di etmosfêrek wiha tijî kîna li hemberî dewletên dagirker û zordariya destgeh û berpirsyarên hokumeta Osmanî de, Mistefa Barzanî ji mîna Îsmail Axayê Şîkak, Şêx Mehmudê Berzençî û gelek serokên din yên kurd çavên xwe bi jîyaneke tijî eş û elem vedike û di nava malbatek olî de mezin dibe. Ev rewşa jîyanê pêşeroja jîyan û helwesta siyasîya wî lîdêrê kurd ji dide destnişan kirin û ew bîr û ramanên Kurdayetiyê bêtir di hest û mêjiyê xwe de dide perwerdekirin. Piştî ku Osmanîyan bi bêbextî Şêx Abdulasalam Barzanî şehîd kirin, Şêx Ehmedê birayê wî bu rêber û serkarê herema Barzan û eşîretên Barzanî. Wê demê temenê Mistefa Barzanî 18 salî bu. Berîya wê li gor çavkanîyên dîrokî di navbera salên 1917-a, 18 û 19-an de, Şêx Ehmedê Barzanî birayê xwe yê xurt Mistefa Barzanîyê 16 salî bi Şêx Abdurrahmanê Şîrnexî rê jib o lidarxistina kar û barê şoreşek berfireh li bakurê Kurdistanê dişîne bajarê Muşê û ew li wir hev dîtîneke bi Şêx Abdulkadirê Nehrî û Şex Seîde Pîran re pêk tîne. Herwiha Şêx Ehmed bi şeweyk nihînî ji sala 1920-an û pêde bi Şêx Mehmudê Berzençî û Simkoyê Şîkak re ku sergermî xebeta li dijî her du dewletên Îraq û Îranê bun, dikeve nava tekêliyên politîk. Mistefa Barzanî ji çaxê li xwe famand, zû bi bindestî û tepeserîya gelê kurd hesiya. Wî dixwest bi hevkarîya birayê xwe Şêx Ehmed, xelekên zincîra hereketa kurdî bi rêk û peki bidomîne.

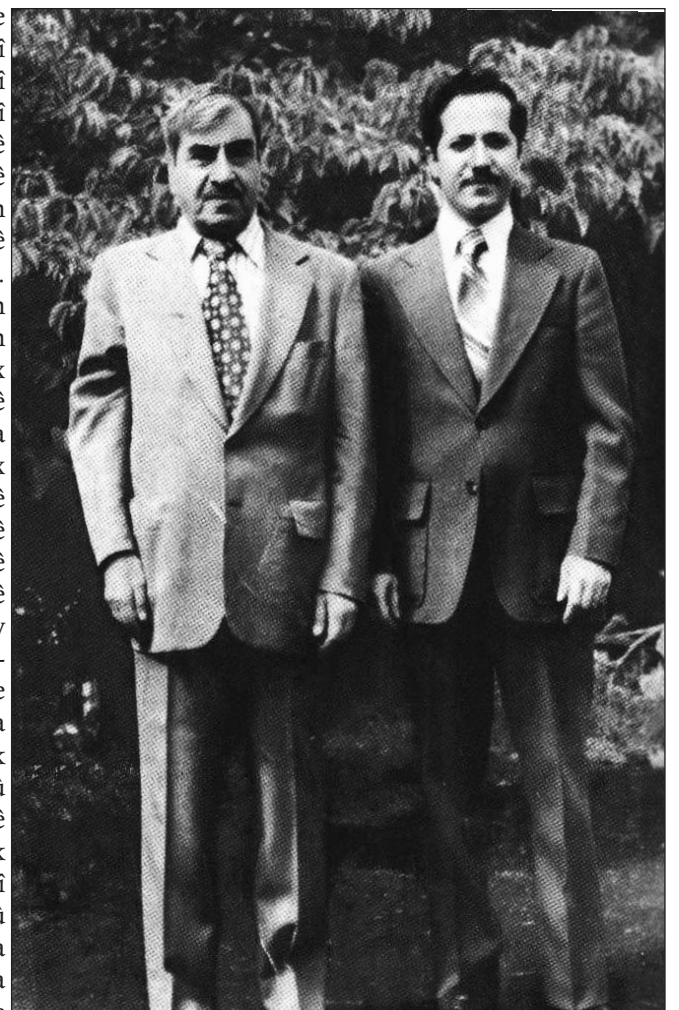
Herwiha Mistefa Barzanî ji temene 15 saliya xwe û pêde bo kar û barê parastina

hoza Barzan li dijî desthilatdariya dewleta navendîya Îraqê û hozên çiran, roj bi

roj wekw şervanekî zîrek erk û wêzîfeyên zêdetir li ser milên xwe hiss dikirin.

Eşîretên kurd bi giştî û eşîretên Barzan bi taybetî di tevaya dirêjahîya dîroka xebata siyasîya xwe de bi wefadarîyek mezin û di tengavîyên herî giran de rêbatên xwe bi tenê nehiştine û bi dilsozî û fedakarî ew parastine. Ev rasti di biranînên wan serleşkerên artêşa dew-

letên dagirker de ku bi hêzên Barzanîyan re ketine nava şerên giran ji, tê dîtîn. Serleşker Teferuşyan, Hesen Erfeî û Rêzim Axa di pirtukên xwe de vê rastîyê diselmînin.

Dûmahî rûpêl. 7

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd, Gêneral Mistefa Barzanî

Sala 1919-an Mistefa Barzanî li ser biryara birayê xwe Şêx Ehmedê Barzanî dema ku xortekî 19 salî bu weke fermanarekî şervan û şareza, bi hêza xwe wê ji bo hevkarîya xebatkarên şoreşa Şêx mehmudê Berzinçî xwe gêhand herema Silêmaniyê. Hêza wî bû du qoli ku halîkarî ji qolla Pîyaw û koma din jî ji navçeya Balek de derbas bun. Ew herçend di rê de rastî şerê bi eşîretên hevkarên înglîzan re rast hatin jî, lê bi fidakariyê mezî û şehîtbûna çend şervanên Kurd wan xwe gêhandin herema Silêmaniyê. Mixabin berî ku ew bigêhin wê derê şoreşa Şêx Mehmede Berzençî jî bi dilî ji Kurdistanê hat dur xistin. Mistefa Barzanî bi ve kiryara xwe da îspatîkirin ku pêvîsta her kes bi şevyek netewî nêzî pîrsîgîreka gelê xwe bibe.

Kurdistanê (Mihabad 1946) de jî Melle Mistefa Barzanî sînoren destçerîkî bi fermî nasnekirin û xwe gêhand paytexta komara bajarê Mihabadê. Ev nişanek jî bo selmandine ve rastîya dîrokî bu ku di navbera

xwe de bi serbilindî û şanazî behs li şer kirîye, şerê bi navê (Dole Vajî an jî Dola Vajîya yê ku di

babarankirin û her çend Barzanîyan bi mîranî berxwedan kirin û di destpêkê de hinek

tanê dijîn. Kesên ku li ser erdnî-gariyêk bedew û rengin jîyanê derbas bikin, zu bi zu nikarin fêrî

endam û sempatên partîya Hîwa, Mistefa Barzanî piştî 10 salan derbiderî û jîyana hêsiyê ya di destê karî destên dewleta Îraqê de, ji bajarê Silêmaniyê bajarê Sînoyê li Rojhilatê Kurdistanê kirin. Di wan mercên nazîk û hessas de vegera Mistefa Barzanî ya ber bi Kurdistanê tirs û xofek mezî xiste dilê karbidestên herdu dewletan her yekî bi qasî 50.000 dînanan ji bo kuştin an ji anina serê Barzanî dan diyarkirin. Xuyaye ku ev hejmêra bilînda diravê ku ji bo serê Barzanî hatibu diyarkirin, girîngiya xebat û bizava Kurdan ya di bin serokatîye Barzanî di wê demê de dide eşkere kirin.

Bi hezaran sal e ku kurd bona azadîyê şer tike

Lê Mistefa Barzanî piştî jîyana rewşa wan salên ku li durî Kurdistanê û di bin çavderîya berpirsiyarên dewleta Îraqê de derbas kiribû, vê carê bi hurbunî xebitî ku hêzek leşkerî ya rîkubêk li dora xwe bicivîne. Ji bona wê jî di 28.07 Julaya sala 1943-an de bi awayekî nihînî ji rojhilatê Kurdistanê vegeri cihwarê bav û kalên xwe Barzan û di demek kurd de karê zêdetir ji du hezar (2000) pêşmerge û şervanên mîrxas li dora xwe kombike. Bi vî rengî Mistefa Barzanî serhildana xwe ya duduyan di Julaya sala 1943-an de da destpêkirin û şoreşa Barzan ya duyemîn ji heya bihara sala 1945-an berdawam bu. Di vî serhildanê da ji Kurdan li hemberî hêzên dewleta Îraqê gelek serkeftin bi dest xistin.

Di çaxê şoreşa Barzan ya duyemîn de ji 2-ê Oktobra sala 1943-an heya 10-ê Novambra sala 1943-an diwartirin şerên bixwîn

rojên 3 û 4-ê 02). Şûbatê sala 1931-an de li Dola Vajîya li hemberî artêşa dewleta Îraqê qewimî. Di şere Dola Vajîya de Mistefa Barzanî yê 28 salî bi wan

serkeftin bi dest xistin lê nikarin li hemberî hêza pîrcek û cebîlxanê û firokên şer yê İngîlîzan, li berxwebidin. Piştî we buyerê Şêx Ehmed û malbatên Barzanîyan neçar man di havîna sala 1932-an de derbasî bakure Kurdistanê bibin. Lê bihara sala 1933-an dewleta Tirkîyê Şêx Ehmedê Barzanî ku wê demê rêberê siyasî û olîyê hereketê bû, bi çend şervanên wî jî Tirkîyê teslimî dewleta Îraqê kirin. Ji vî tarîxê û pêde di dîroka serhildana Barzanîyan de rûpelê durketin û derbiderîyê vedibe û jîyanek tijî êş û buyer di nava Kurdên başûrê Kurdistanê de dest bêdike. Dema ku Mistefa Barzanî ev bêbextîya dewleta Tirkîyê dît, ji wir ber bi cîyayên Kurdistanê çu û xwe teslimî dewlta Îraqê

jîyana durî coxrafiya Kurdistanê jî bibin. Bi wateyek din jîyana durî cîya û newelên Kurdistanê jî bo Kurdan pîr nexweş e û malbatên wan yê ji Kurdistanê hatin durxistin, li benda derfetek bicuk bun vegerin welatên xwe Kurdistanê.

Şerê cihanê yê duyemîn Pîrsîgîreka Kurd u Doza Mistefa Barzanî:

Şerê cîhane yê duyemîn derfetek girîng ji liv û xebata siyasîya kurdên başur û rojhilatê Kurdistanê re afirand ku di warê ramyarê (polîtîk) de ji bo netewa xwe karekî bikin.

Sala 1943-an partiya Hîwa bi serokatîya nemir Refîq Hilmî xebatek nihînî û bi displîn di bajarên Îraq û Kurdistanê de didan meşandin. Berpirsiyarên

Kurdan de hevgirtinek bihêz pêkhatîbu. Lê mixabin merc û rewşa siyasîya cîhanê, dîroka Kurdan ber bi rîyek din ya berovajî berjewendiyên Kurdan ajot.

Yekemîn serhildan û şoreşa Barzanî di roja 9-e Sibata sala 1931-an (09.02.1931) de bi beşdarbuna 80-ê şervanên Kurd di bin serokatîya Mistefa Barzanî de di şerekî bi navê (Berqê Begê) li dijî artêşa Îraqê destbêkir. Di vî şerê ku piştê di domandina qedera siyasîya Kurdên başurê Kurdistanê de rolekî girîng list, hêzên artêşa Îraqê bi giranî li hemberî şervanên kurd şikestê xwarin û xisarek canî û maddî ya zêde bi dewlta Îraqê ket. Li hemberî şehîdbûna 5 pêşmergeyên Kurd û birindarbuna hejmarek kêma ya şervanên kurd, artêşa dewleta Îraqê 126 kuştî û bi sedan birîndar li pey xwe hiştibun.

Ev tê wê wateyê ku di çaxe serhildana sala 1931 û 1932-an de êdî tiwan û hêza Mistefa Barzanî wek rêberêkî şareza li hemberî hêza dîjîmin bi temamî hatibu eşkere kirin.

Lê şerê herî mezî ku nemir Mistefa Barzanî hertim di jîyana

şarezîyên ku li ser taktîkên şerê partizanî hebun, karî bi hewkarîya şervanên xwe 235 esker û fermanarên artêşa dewleta Îraqê bikujin û bi sedan kes jî hêzên dewletê jî di vî şerî de birindar bun. Ev di helakî da bu ku ji şervanên Barzanî tene 12 kes hatibun şehîd kirin. Di vî şerî da jî ber wan hêriş û berwanîyan ku li gor zanist û taktîkên şerê bînumune bun, stêrka şansê Mistefa Barzanî wek rêber û serleşkerê kû jê hatî roj bi roj geştir bu û wî karî di nava Kurdên hemu Kurdistanana mezî da hêzek menewî ya bilînd biafirîne. Bona wî vî şerî ne tenê di nava Kurdan de belkî di nava medya dewletên cîran û cîhanî de ji dengekî bilînd veda. Ji bona bêtir nasandina van calakîyên dîrokî li ser hereketên Barzanî pewîştîyek girîng bi lêkolînên akadêmîk û zanistî heye.

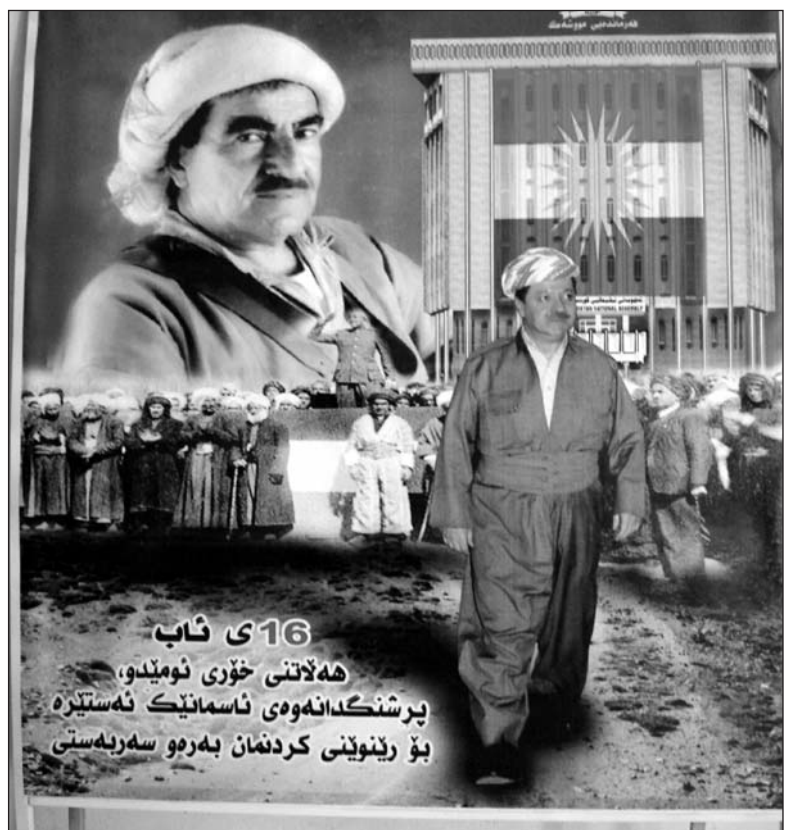
Bihara sala 1932-an artêşa Îraqê bi hevkarî û piştgirîya hêza esmanî û leşkerîya dewleta kedxara Bîtanîya, hêrişek giran bir ser herêma Barzan. Gundê Barzan ku wek navendeke rêbaratîya şoreşa Kurdan dihat hesibandin, bi giranî hat bom-

nekir. Lê li ser daxwaza Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî jî xwe gihand cem birayê xwe (Şêx Ehmed) yê ku di girtîgeha bajarê Musilê de bu. Mistefa Barzanî herçend dizanî ku jîyanek tal û nexweş li benda wî ye lê ji ber tewazî û qanunên malbatî, bi kîfxweşî jîyana girdîgehê ji xwe re hîlbijart.

Sala 1932-an di çaxê jîyana hêsiyê û dilketîda Barzanîyan de, dewleta Îraqê bi rînmûniya axayên xwe yê Bîtanî Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî û malbatên Barzanîyan berê şandin bajarê Musilê û piştê jib bo Nasiryê, Kifri û Pirde (Alton Kopri) û di dawîyê de ji bo Silêmaniyê sirgûn kirin.

Di dawîya bihara sala 1936-an Mistefa Barzanî jî bo gotubêjên diplomatîk bo bajarê Musilê hat vexwindin, lê berpirsiyarên dewleta Îraqê li wur Barzanî girtin û bi kiryareke durî exlaqe mirovanatîyê walîyê Musilê ye wê çaxê xwest ku bi dayîna jehrê, wî ji holê rake, lê Mistefa Barzanî piştî du hefteyan ku ketibu hale bêhîşyê, ji mirinê rizgar bu.

axa bav û kalên xwe Kurdis-

partîya Hîwa ji bo berfîehkirina kar û xebata xwe ya siyasî û leşkerî ku bikaribun ji hêza serleşkerêkî şareza mîna Mistefa Barzanî û şervanên wî mifayê wergirin di 12.07 Ji sala 1943-an de orqanîzasyona nihîniya

di navbera hêzên Kurd û hêzên dewleta Îraqê de qewimîn ku di tevaya şerên çêbuyî de rejîma Îraqê rastî xisarek mezîna maddî û mrovî bu û bi hezaran leşkeran wan canê xwe ji dest dan.

(Dûmahî hejmar 301-an)

Helwesta Başûr li hember çekdanana PKKê

Serokê Kurdistanê careke cin piştevaniya xwe ji bo pêvejoya aşitîyê li bakurê Kurdistanê û Tikriyeyê diyar dike û dibêje ku, ew amadeye

ji bo serketina pêvajoya aşitîyê hemû alîkariyan bike. Hêmin Hewramî berpîrsê têkeliyên derveye Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) helwestê partiya xwe û serokê Kurdistanê li dor pêvejoya çareseriyê li Tikriyeyê û çekdanana Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK) êşkere dike û dibêje ku, Mesûd Barzanî serokê PDKê ku, serokê herêma Kurdistanê ye jî, piştigiriyê li pêvejoya aşitîyê dike û ew naxwaze bi ti awayî piroseya şareseriyê li Tikriyeyê û bakurê Kurdistanê paşde vegereyan jî bixetîme . Li got-ronameya War, Hewramî gotiye ku, her ji destpêka pêvajoyê rola serokê Kurdistanê roleke serke û ber bi çav bûye û serokê Kurdistanê pêşwaziyê li peyama Ocelan ya çekdanana PKKê dike û li gor Hewramî ew pêngav dê hêzeke din bi piroseya çareseriyê pîrsa kurdî li Tikriyeyê bide. Hêmin Hewramî ku ew endamê serkirdayetîya PDKê ye jî, dibêje:

- Her ji destpêkê herêma Kurdistanê stratejiya çareseriyê pîrsa kurdî li Tikriyeyê bi aşitî kiriye armanca xwe û rola serokê herêma Kurdistanê û serokwezîrê herêma Kurdistanê di vê pîrsê de roleke serke û karîger bûye, û ew rol berdwam e. PDK û hikûmeta herêma Kurdistanê bawerî bi wê yekê heye ku çareseriyê pîrsa kurdî li Tikriyeyê hem ji bo timama kurdan li Rojhilata Navî û hem jî ji bo Tikriyeyê qazance. Eger pîrsa kurdî li Tikriyeyê çareser bibe Tirkiye jî weke dewlet bihêzîtir dibe.

- Herêma Kurdistanê di wê baweriyê de ye ku bédengkirina çekan, çî ji aliyê PKKê û çî jî ji aliyê Tikriyeyê ve, gelek giringe û dibe sedemê hişkirina rondikên dayîkan, tevî wê jî ev serdem serdema xebata medenî ye û gelek guhertin bi ser deverê de hatine. Pêwîste her du alî fêdey jî van derfetan werbigirin ji ber ku yek sanîyeyê jiyanê bi aşitî jî sed salên cengê baştire.

Dr. Berhem Salih: Şêre Jinên Kobanê û Şengal nasnameya gelekî zîndî ne

Dr. Berhem Salih bi peyamekê 8 Adarê roja jinên kedkar a cîhanê li jinên Kurdistanê pîroz kir û ragihand ku jinên Kurd li seranserî cîhanê bûne nimûneya berxwedan û parastina mafên jin, mirov û Jiyanê, eve deqa peyamê: Di 8

Adarê de roja jinên cîhanê pîroz li jinên Kurdistanê dikim, bi teybet îsal û vê di cejnê de, Jinan li ser astên cuda erkên xwe bicî anîn, li qadên şer û di rûbirûbûna li hember mirovkujên DAIŞ dastanên bê wêne tomar kirin, jinên Kurdistanê bon bi nimûneya berxwedan û parastina azadî, jîyan û mafên mirovan. Şêre jinên Kobanê û kezî nazdarên Şengalê, dayîk û xweşk, keç û hevserên şehîd û pêşmergeyên Kurdistanê, çalakvanên mafên jin, azadî û avadanê, nasnameya Gelekî zîndî ne. Diya min Ronakxan di got; Jin ne bitenê nivê civakê ye, lê di heman demê de dayîka nivê dinê jiye. Ji ber vê çendê bi rastî mafên jin û gelê bi hev ve girêdayî ne. Mafên jin pêşmergeya pêşkeftinê û asoya civakê ye. Di Kurdewariyê de jî Jin pêşmergeyeke bergirî li azadî û jiyanê dike. Roja cîhanê ya jinan pîroz be. **PUKmedia**

Barzanî peyamekê ji bo avakirina Kobanê belav dike

Bi navê xwedayê mezin û dilovan Cemawerê serbilindê Kurdistanê

Li sayeya xweragîrî û qehremaniya şervanan û hêzên Piştevaniya Pêşmerge Kobanê bi xweragîrî ma û neket û terorîstên dagîrker tûşî şikestêkî mezin hatin û Kobanê serket. Li encama êrîşa zalimaneya terorîstên Daîş ya li ser Kobanêya qehreman hejmarekî zêdeyê xuşk û birayên me yên li vî bajarê xweşdivî koçber bûn û mal û halê xwe bi cîh hiştin û bi sedema şer û dirindeyî û wehşîgeriya terorîstan beşa herî zêdeyê Kobanê hate wêran kirin.

Terorîst bi niyazbûn bi têkdan û xapûrkirina bajar dawiye bi hebûna Kurd û jiyanê li vî bajarî da bînin, lê belê Kurdistan bi xweragîrî û cangoriya xwe rê neda ev plana terorîstan ser bigrê. Piştî azadbûna vî bajarî pêwîste jiyanê jî nû ve li Kobanê destpêbike û bê

avadan kirin û xûşk û birayên me bi serbilindî vegehin bajarên xwe.

Hevkarîkirin û pêşkêşkirina yar-

metiyê ji bo avadankirina Kobanê û destpêkirina dîbare jiyanê ya li vî bajarî de erkeki neteweyî û nîştimanî ya me hemûyane. Daxwaz ji hemû Kurdis-

taniyên xweşdivî yên li hûndir û derveyê welat û rêxistinên civaka medenî û sazî û dezgehên ragihandinê û saziyên xêrxwaziyan û xelkê xêrxwaz û dam û dezgehên fermî yên Herêma Kurdistanê dikim, her kes li gor şiyana xwe li helmeta komkirina hevkarîyê ya ji bo avadankirina Kobanê de beşdar bibin. Her wekî çawa li dema êrîşa terorîstan, em hemû bi dil û bi can li gel Kobanê bûn û çûna Pêşmerge ya Kobanê hêmaya yekdengî û hevsoziya neteweyî bû, pêwîste niha jî li qonaxa binyatnana jiyanê avadankirinê da bi hemû şiyaneke ve li gel Kobanê bîn û ev peyama bi hêz bigihe hemû cîhanê ku gelê Kurd xwediyê yek doza hevbeşe û li xweşî û nexweşiyên da yekdeng û yekgirtîne.

Mesûd Barzanî

Serokê Herêma Kurdistanê

06.03.2015

"Pêşmerge li Kobanê, YPG li Şingalê mêvan in"

Fermendarê hêza 18e ya Artêşa Yek a Zêrevanî ragihand ku, li Şingalê hewldanên jibo tevlibûna Êzdiyan di nav Heşda Şeibî têkçûne û niha 9 fewcên Pêşmerge ji kurdên Êzdî hene, ew jî di bin fermana Wezaretê Pêşmerge û Hikûmeta Herêma Kurdistanê de ne.

Herwiha amaje bi wê yekê jî kir YPG li Şingalê û Pêşmerge li Kobanê mêvanin û çî dema pêwîstî bi wan nemîne wê vegehin.

Fermendarê hêza 18e ya Artêşa Yek a Zêrevanî Emîd Simê Boselî, yekemîn fermendarê Hêzên Pêşmerge bû li gel 200 zêrevanî ji Şingalê venekîşiyabûn û hejmareke mezin ji Êzdiyan gihandbûn Çiyayê Şingalê û gelek jî rêzgarkiribûn, lewma Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî spasya wî kiribû û qehremaniya wî bilind nirxandbû. Emîd Simê bi fermana Barzanî bûye berpîrsê eniya Keskê - Tilefer û dibin fermana wî de ew dever tenê di heyama rojekê de ji çekdarên DAIŞê hatibû paqijkirin.

Emîd Simê ji BasNewsê re ragihand, wan dest daniye ser damarê serekî yê DAIŞê li wê eniyê û tevaya cihên stratejîk li wir kontrol kirine, bi awayekî

ku sitûyê DAIŞ li rojavayê Mûsil ketye destê wan. Herwiha Emîd Simê got jî:

"DAIŞ gelek hewl dide ku rêya Keskê-Tilefer kontrolbike, ji ber girîngiya wê deverê bo wan û gelekî bi metirsîyê hest dikin bi kontrolkirina me ji vê deverê re, lê hemû hewldanên wan hatine pûçkirin" Emîd Simê amaje bi wê jî kir ku "li gor zanariyên wan nêzkî 2 hezar kurdên Êzdî li cem DAIŞê dilkîrî ne û hewldanên rêzgarkirina wan berdwamin." Navborî diyar kir ku "Çardora Şingalê di destê Pêşmerge de ye û heger Serokê Herêma Kurdistanê fermanê bide, ew karin di çend demjimêrekê de nava bajarê Şingalê kontrolbikin. Lê plana Pêşmerge ewe ku bi kêmtirîn ziyaneke canî û madî Şingalê kontrolbikin.

Wî fermendarê Pêşmerge balkişande ser wê yekê jî ku, YPG li Şingalê û Pêşmerge li Kobanê mêvanin û dema pêwîstî bi wan nemîne ewê vegehin û

got: "Peywendiyên di navbera şervanên YPG û Pêşmerge de gelek başin û ti arîşe nînin."

Bi gotina Emîd Simê "Hewldanên ji bo tevlibûna Êzdiyan li nav Heşda Şeibî bi temamî têkçûne û Êzdî têngihş-tine ku tenê di riya Herêma Kurdistanê û Hêzên Pêşmerge dikarin deverên xwe vegehin û hesta wan ya kurdewarî nahêle ku ew tevî ti hêzekê bibin

, ew hêzên ku dixwazin yekrêziya mala kurdî têkbibin." Di berdewamiya gotinên xwe de Emîd Simê da zanîn ku "iha 9 fewcên ku 2 hezar pêşmergeyên Êzdî li xwe digrin hene, fewcên din jî wê ji bo wan vebin, dema min serdana Serok Barzanî kir min ev pêşniyar pêşkêş kir; girînge hêzek taybet ji bo Êzdyên Şingalê hebe û dibin fermana Pêşmerge de be. Emîd Simê tekez kir "Pêşmerge çiyên xwe baş amadekirine û zehmete carek din çekdarên DAIŞ bikaribin deverên rêzgarkirî li wî sinorî dagîrbikin." (Bas)

ÊZA 18 ZÊREVANÎ BOSELÎ

Hikûmet: Rola jinan di şoreş û berxwedanan de rolek sereke ye

Hikûmeta Kurdistanê bi minasibeta 8ê adarê roja cîhanîya jinan bi peyamekê pîrozbahiyê li jinan dike û rol û xebata jinan di şoreş û berxwedanên gelê Kurdistanê de li dijî zilim û bindestiyê bilind dinirxîne.

- Di vê bîranînê de, ji bo wan xûşkên qareman yên di çeperê pêşmergeyê û berxwedanê de ji bo mafên neteweyî û nîştimanî canê xwe gorî kiriye, em bejana xwe ditewînin. Hikûmeta Kurdistanê di peyama xwe de dibêje ku, bîranîna vê rojê, bîranîna xebata berdewama zêdetir ji yek qîm û nîva ye ku, jin, azadîxwaz û wekhevîxwaz li dijî bindestî û îhmalkirina jinan û ji bona azadî, wekhevî

û edaleta civakî dixebitin: - Cîyê şanaziyê ye ku, jin li Kurdistanê li meydana xebat û tekoşînê de, tevî ku ew hertim ser milên wan, hertim bi çalakî beşdarî di xebata rizgarîxwaza gel û neteweya xwe de kiriye. Jin li civaka Kurdistanê bi kiryar îspat kiriye ku di hemû warên cudayên geşkirin û pêşketina civak û welêt de roleke karîger û sereke hebûye.

Hikûmet bi minasibeta 8ê adarê di peyama xwe de dibêje ku, xweragîrî, dilsozî û morala dayîk, hevjin, xûşk û keçên her pêşmergeyêkî ku, li bereyên şer hebûn û kerameta gel û welêt diparêze, ji qaremanî û dilsoziya wan pêşmergeyan nekêmtir e û ew zilma mezina derheqê dayîk û xûşkên Êzidî hatî kirin, yek ji tawanên herî mezin yên mirovatîyê ye:

Hikûmeta herêma Kurdistanê gelek bi cidî û bi qonaet di karnameya xwe de pîrsa wekhevî û mafê jinan weke pîrensîpeke sabit a mafên mirov û demokrasiyê, tesbît kiriye û di karnameya xwe de cîyek giring jê re daye. Niha jî, ji bilî hebûna destê û saziyên hikûmetê yên taybet bi jinan û parastina mafên wan, li herêma Kurdistanê ji bo xebat û tekoşîna çendîn rêxistinên medenî yên taybetmend bi warê jinan û mafên wan aqarek xweş heye. Ev yek jî wezîfeyeke neteweyî û mirovî ya giring e û hikûmet, tevî berdewambûn li ser piştigiriya van karan, karên zîdetir û karîgertir jî ji bo vê pîrsê dike.

Şandek ji H.Kurdistanê li Bexdadê şerê DAIŞ gotebêj dike

Bi mebesta şerê li dijî DAIŞ gotebêj bike şandek ji bilind ji wezaretê Pêşmerge berê xwe da Bexdadê.

Şanda wezaretê Pêşmerge jî her ye ji Ferîq Şîrwan Ebdulrehman û sekreterê giştî yê wezaretê Pêşmerge Cebat Yawer pêk tê.

Li gorî da xuyaniyekê ku Cebat Yawer da û PUKmedia wênayek jê wer-girt, raghand ku şand wê derbarê para Pêşmerge ji bûdce wezaretê

Berevaniyê û şerê li dijî rêxistina terorê DAIŞ, ligel wezaretê Berevaniya Êraqê gotebêjan pêşbixîne.

Piştî banga Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî bo alîkariya nûjenkirina bajarê Kobanî, Sekreterê Giştî yê Yekîtiya Cîhanî ya Zanayên Misilman

Dr. Elî Qeredaxî jî bersiva wê bangê da. Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî duhî peyamek li ser Kobanî belav kir û tê de banga alîkariyê bo nûjenkirina

Ji zanayên misilman banga Kobanî

na wî bajarî kiribû. Sekreterê Giştî yê Yekîtiya Cîhanî ya Zanayên Misilman Dr. Elî Qeredaxî ku hevdem serokê Dezgeha Îslamî ya Kurd e bersiva banga Barzanî da û ji Rûdawê re wiha got: "Di demeke nêzik de, emê dest bi kampanyayê baş bikin bo nûjenkirina bajarê Kobanî yê ku bûye semboleke cîhanî li dijî terorîstên DAIŞê." Dr. Elî Qeredaxî wiha got: "Ez destxweşiyên li Barzanî dikim li ser wê bangê. Bi hêviya xwedê emê jî bi erkê xwe rabin û di nûjenkirina Kobanî de beşdar bin." Qeredaxî wiha domand: "Di çend rojên bê de, ezê wek Sekreterê Giştî yê Yekîtiya Cîhanî ya Zanayên Misilman bang li hemû cîhana erebî û îslamî û hikûmetên cîhanê bikim, da ku di vê kampanyayê de beşdar bin." Piştî wê bangê, Dezgeha Xêrxwazî ya Barzanî 500 hezar dolar pêşkêşî kampanyaya nûjenkirina Kobanî kir. (Rûdaw)

Diya şervanê YPG`ê Aşlî: Ji ber ku kurê min ji bo Kurdistanê şehîdbûye ez serberzim

Li navçeya Kîngis li parka bajar a bajarê Sêdnî ya Awusturalya û bi amadebûna hejmarek zor ji Kurdên her çar perçeyên Kurdistanê roja 7

7/3/2015`e êvarê bi şeweyek heja bi bona şehîdbûna şervanê YPG`ê Aşlî Kênt Jonston re û resmek sersaxiyê birêve çû. Merasîm li baregeha Komeleya Kurdî ya Awusturalya bi amadebûna Diya Şehîd Aşlî û nûnerên çendîn partî, komeleyên kelturî, dezgehên ragihandinê û kesatetiyan navdar ji hunermêd û rewşenbîrên bajarê Sêdnî û bi amadebûna komîta rêxistina Yekîtiya Nîştîmanî ya Kurdistanê li bajarê Sêdnî hate lidarxistin. Şehîd Aşlî li Awusturalya weku yekem şehîdê biyanî yê ku di nav refên şervanên YPG`ê de, bi mebesta li dijî terorîstên DAIŞ bergirî li xaka pîroz a Kurdistanê bike şehîd bûye hate naskirin. Di merasîma serxweşiyê de hate diyar kirin ku miletê Kurd ji bo bergirî û parastinê li mafên xwe yên rewa bike ti carî tekoşîna xwe ya dilê ranewestand, ji ber vê çendê wê biranîna şehîd Aşlî her dem di bîrweriya netewa Kurd de bimîne û biranîna wî berz binirxîne. Di merasîmê de Diya Şehîd Aşlî ji aliyê xwe ve amaje bi wefadariya pîroz a gelê Kurd kir û got: Mir kurê xwe perwerde kir û ji ber ku ew li hember dagirkirina xaka Kurdistanê û netewa Kurd giyana xwe feda kir ez serberzim. Merasîm bi pêşkêşkirina çendî gotar û spasname birêve çû, her wiha çendîn baxên gulî li derûberê wênayê şehîd Aşlî hatine danîn û rêz kirin, ji aliyê xwe ve Bextiyar Helebçeyî helbestek pêşkêşî diya Şehîd Aşlî kir û di helbesta xwe amaje bi qehremanî û şoreşgertiya Aşlî kir û ji ber ku ew ji bo mafê mirov, azadî û xaka Kurdistanê biparêze jiyana xwe ji dest da ew weku Şoreşgerê bi nav û deng Gîvara nirxand. PUKmedia

Qubad Talebanî: Hikûmeta Herêmê bi rêkeftina ligel Bexdadê pabende

Serokkomar Fuad Masûm roja şemiyê 7 / 3 / 2015`e êvarê li Hewlêrê pêşwazî li cigîrê serokê hikûmeta Herêma Kurdistanê Qubad Talebanî kir. Di hevdîtînê de herdu aliyên rewşa siyasî, ewlekariyê û peywendiyên di navbera Bexdad û Hewlêrê de gotebêj kirin, her wiha diyar kirin ku pêwîste peywendiyên di navbera Bexdad û Hewlêrê de li gorî berjewendiya prosa siyasî û demokrasiyê li welat bêne pêşxistin.

Cigîrê serokê hikûmeta Herêma Kurdistanê ji aliyê xwe ve dupat li ser wê yekê kir ku hikûmeta Herêmê bi rêkeftina di navbera Bexdad û Hewlêrê de derbarê hinardekirina petrolê de hatî lidarxistin pabende û cexit li ser berdwakirina danûstandinê di navbera Bexdad û Hewlêrê de kir. Qubad Talebanî her wiha serdana Serokkomar Fuad Masûm bo Herêma Kurdistanê

girişîng nirxand û dilxweşiya xwe bi serdanê anî ziman. PUKmedia

Serokkomar li Hewlêrê ligel partiyên Kurdistanê û Keldo-Aşûrî civiya

Serokkomar Fuad Masûm şemiyê 7 / 3 / 2015`e êvarê li Hewlêrê ligel hej-

Aşûrî civiya. Serokkomar Masûm şemiyê 7 / 3 / 2015`e êvarê li Hewlêrê ligel hej-

wiha bal kişand ser bi armancên serdana xwe û diyar kirin ku ew bi mebesta ji nêz ve rewşa koçberan çavdêr bike û helwesta aliyên siyasî derbarê çawanîya çareserkirina kêşe û pirsgirêkên di navbera Bexdadê û Hewlêrê de lidarîn nas bike serdana Herêma Kurdistanê kiriyê. Di hevdîtînê de serokkomar û serok û nûnerên Partiyên lihev kirin ku divê di zûtîrîn dem de rêxistina

merek ji serok û nûnerên Partiyên Kurdistanê û Keldo-

rewşa ewlekariyê li Êraqê û Kurdistanê gotebêj kir. Her

terorê DAIŞ jî nav bête birin û diyar kirin ku rêxistina terorê DAIŞ rêxistineke lidijî mirovahiyê û şaristaniyê ye. Di hevdîtînê de serok û nûnerên Partiyên Kurdistanê û Keldo-Aşûrî tekez li ser rola serokkomar kirin, bi teybet di nêzkirina nirnên aliyên siyasî ji hev û çareserkirina kêşe û pirsgirêkên di navbera Herêma Kurdistanê de lidarîn, her wiha hevdîtînê serokkomar ligel aliyên siyasî lidarxistin bilind nirxandin.

Rojavayê Kobanê bi temamî hate rizgarkirin

YPG`ê ragihand ku di encama operasyona rizgarkirina gundewarên Kobanê de rojavayê Kobanê bi temamî hate rizgarkirin û ji çeteyên DAIŞ hate paqîlîkirin. Navendara Ragihandina Yekîneyên Parastina Gel YPG`ê bi da xuyaniyekê ku wêneyek jê PUKmedia bi dest xist ragihandin ku: Herêma rojavayê Kobanê bi temamî ji çeteyên rêxistina terorê DAIŞ hate paqîlîkirin, Navendê her wiha şehîdbûne 2 şervanên YPG`ê ragihand û da xuya kirin ku şer li Til Temir bi hemû giraniya xwe birêve diçe.

diyar kirin ku hêzên YPG`ê li rojhilatê Kobanê jî li hemberî komên çeteyan êrîşên curbê cur pekanîne û wiha hate

domandin: "Di pevçûnên dijwar ên li herêma Meqlea de derbeyên giran li çeteyan hatine xistin. Di pevçûnan de trimpêlek çeteyan hatiye ruxandin û 21 kuştîyên çeteyan hatine tespît kirin. Hêzên me li vir tevî 12 termên çeteyan dest danîn ser 8 kilêş, yek BKC, yek roketavêja B7 û çekekî karnas a sekvanî. Di encama vê operasyona hêzên me de herêma Meqlea ji çeteyan hatiye paqîlîkirin. Hêzên me li hemberî çeteyên ku xwe li nêzîkî gundê Îqbişê bicih kiribûn êrîşek

lidar xist. Di vê êrîşê de 2 kuştîyên çeteyan hatine tespît kirin. Hêzên me li bejahiya gundê Şêro yê li heman herêmê ye jî êrîşek birin ser çeteyan û li vir 3 endamên çeteyan hatin kuştin. Komên çeteyan îro danê siharê li hemberî gundê Derfilît ê li başûr rojhilatê Kobanê êrîşek lidar xistin. Piştî hêzên me bersiv dan çeteyan, li vir pevçûnên dijwar qewimîn û êrîşa çeteyan hate şikandin. Di vê qadê de 6 kuştîyên çeteyan hatine tespît kirin." Di daxuyaniyê de hate gotin ku di operasyon û pevçûnên 24 demjîmêrên dawî de 2 şervanên YPG`ê bi lehengî şer kirine û gihîştine şehadetê."

'Pevçûnên li Til Temir didomin' Di dawîya daxuyaniyê de derbarê êrîşa çeteyan a li Til Temir de jî ev agahî hatin dayîn: "Îro danê siharê komên çeteyan ên DAIŞ`ê ji 4 milan ve li hemberî gundên Til Nasira, Til Xerîta, Megas, Reguva û Til Fiwedat ên ku dikevin di navbera Hasekê û Til Temirê êrîşek destpê kirin. Di navbera hêzên me û komên çeteyan de pevçûnên dijwar tînin jiyankirin. Derbarê pevçûnan de agahiyên zelal wê piştê werên parvekirin." PUKmedia

Li Til Temir û Til Birak şer bi dijwarî didome

Li herêma Til Temir ya Rojavayê Kurdistanê, li ser rîya Hasekê di navbera hêzên Hevbeş ên ji YPG/YPJ, hêzên Sotoro pêk tê û terorîstên

DAIŞ de şer berdewame. Ajansa nûçeyan a Hawarê belav kiriyê ku, çekdarên terorîstên DAIŞ`ê duh 7/3/2015 êrîşî noqteyên Hêzên Hevbeş kirin lê belê rastî bersivdayîneke tund hatin û şer derket. Li gorî nûçeyê di wî şerî de zêdetirî 100 çeteyan hatine kuştin û zêdetirî 20 cenaze ketine destê hêzên hevbeş. Niştêcîhên herêmê ji ragihandin ku 35 cenazeyên çeteyan duh birine Çiyayê Ebdîlezîz ku cihekî sereke yê çeteyên DAIŞ`ê ye. Her weha 18 cenazeyên xwe jî li qeraxa çemê Xabûr binax kirine û gelke cenaze jî li qadên şer mane. Ji aliyê dinê ve îro danê sibehê terorîstên DAIŞ êrîşî çeperên hêzên YPG/YPJ kirin lê belê rastî bersiva tund a şervanên Kurd hatin û şer bi dijwarî didome.

Samiraa: 100 terorîstên DAIŞ hatine kuştin

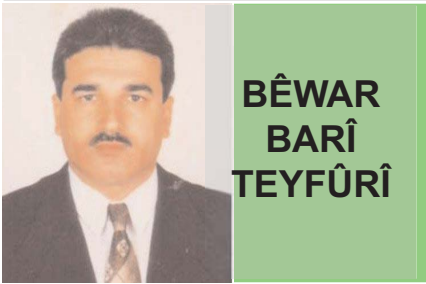
Fermandariya operasyonên Samiraa îro şemiyê 7 / 3 / 2015`e ragihand ku di encama qonaxa yekem ji operasyona Lebeyke ya Rasûlla ya li bakûr-rojavayê Samiraa birêve diçe bêtirî 100 terorîstên DAIŞ hatine kuştin. Fermandarê operasyonên Samiraa Lîwa rûkin Îmad El-Zuhêrî bi da

xuyaniyekê rojnamevanî ragihand ku; Hêzên ewlekariyê bi hevên Heşdî Şabî û çarçoveya operasyona Lebeyke ya Resûlla, di qonaxa yekem de ji operasyona rizgarkirina parêzgeha Selahedîn ji terorîtan bêtirî 100 terorîstên DAIŞ li bakûrê -rojhilatî qeza Samiraa kuştin. Zuherî her wiha da xuya kirin ku hêzên

hevbeş berdewamine di operasyonê de û hevrêziyek di navbera fermandariya operasyona Samiraa û hikûmete herêmî ya Parêzgeha Selahedîn de heyê. Hêjayî gotinê ye ku di çarçoveya heman operasyonê de hêzên ewlekariyê û Heşdî Şabî duh qeza El-Dor ji destê terorîstên DAIŞ derxistin û rizgarkirin.

Li qeza Xormatu teqîn 30 kes birîndar û şehîd ketin

Îro şemiyê 7 / 3 / 2015`e li qeza Xormatu li nêzî avahiya rêxistinên Yekîtiya Nîştîmanî ya Kurdistanê otombêleke bombabarkirî teqiya. Bêpîrsê rêxistinên Hemrîn a YNK`ê bi da xuyaniyekê teybet ji PUKmedia yê re da xuya kirin ku di encama teqîna otombêla bombabarkirî de 2 kesa jiyana xwe ji dest da û 28 kesên din birîndar ketin.

BÊWAR BARÎ TEYFÛRÎ

8-ê Adarê

Îro 8-ê adarê cejna jina Eyda dayikan Cejna te jî pîroz dayika kurd Îro di destê dayikan de Yên hemûyan de Gul û sosin Cavên wan de ken, eşq. Bengîzê wan bi kubar, Li ser lêvê wan hezar yek deng, Distîrên stranên qeşeng, Şadîbin bi dilekî qenc. Îro cejna jina, Eyda dayikan. Cejnê pîroz dîkin dayik, Li hemû deran. Bi şadîman. Cejna te jî pîroz, dayika kurd. Lê di welatê minda, Di destê dayika kurd de tunene Gul û sosin., Di bengîzê wêda keder, Nêrînen wêda hesret, Pejmuere. Li meydana dimeşe, Destê wêda heye wêneyek, Cavên wêda dilopek Hêsr.

Li ser zarê wê dîlok Dilorîne. Dilorîne zeman-zeman, Mekan-mekan, Bi dilekî şewat Stranên wêda axîna ewlad, Rizgarîya welat. 8-ê Adarê jina kurd pîroz dike Li zîndanên de Tî û birçî Serqot û tezi Ji bo rewşa jina kurd Bila mirovahî şerm bike .

Dayika kurd cejnê pîroz dike **LI QADAN BI MEŞ** Di destê wêda hertim alek sê reng Daxwaza wê, rawestin şer Aştiyêda ,Wekhwîyêda bijîn insan. Tunebin koledar, dagirker. Dayik bijîn bê hesret, Bê keder. Jin dayika mirovahîyêye, tiverike Ji bo rewşa jina kurd, Ji bo halê dayika kurd Bila erd

Esman Insan cîhan şerm bike. ***

LI BER RAMAN Û ÇALAKYÊN DAYKA KURD **Ji bo rewşa jina kurd** Rojêke pir bi rêzda Ev hêzên dagirker Bi poşmanîke mezinva Yê çok vedin ,bitewin....

3.03.1998.

Ocalan behsa Nêçîrvan Barzanî dike

Hat zanîn ku Ocalan di hevdiîna digel parlamenterên HDPê Leyla Zana û Sirri Sureyya

Barzanî re nişan daye û gotiye: Ew jîr e, ji wî hez dikim û ew min fêhm dike."

Onder de pesnê Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî daye û wiha gotiye: "Ew jîr e. Ez ji wî hez dikim, ew ji min fêhm dike." Roja 5ê Adara îsal, Leyla Zana û Sirri Sureyya Onder seredana Îmraliyê kirin û bi Rêbnerê PKKê Abdullah Ocalan re hevdiîtin kirin. Di hevdiîtinê de Ocalan tevî şandina silavan ji Nêçîrvan Barzanî re, gotiye: Ji wî hez dikim, ew min fêhm dike. Sekreterê Rojnamevanî

Ergoşî her wiha diyar kir ku ev peyama di bersiva peyameke Niçîrvan Barzanî de bû ku bi Leyla Zana re jê re şandibû û tê de piştîgiriya xwe ji bo hewlên Ocalan yê ji bona aşî û çareseriyê nişan dabû. Hefteya derbasbûyî jî Samî Ergoşî di gotarekê de gotibû: Di seredana xwe ya dawîn a Enqerê de, Nêçîrvan Barzanî bi serkomar û serokwezîrê

yê Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî, Samî Ergoşî di Twitîtera xwe de nivîsandiye: Ocalan pêr bi Leyla Zana û Sirri Sureyya Onder re silav ji Nêçîrvan Barzanî re şandiye û gotiye: Ew jîr e, ji wî hez dikim û ji min fêhm dike. Samî Ergoşî li ser vî mijarê di axaftineke çapemeniyê de got: "Ocalan pêr ev peyama xwe bi Leyla Zana û Sirri Sureyya Onder re şandiye û di hevdiîtinê de Ocalan tevî şandina silavan, hezkirina xwe jî ji Nêçîrvan

yên Tirkiyê re li ser pîrsa aşî û çareseriyê sekînbû û tenê ev mijar yek ji mijarên sereke yê civîna Nêçîrvan Barzanî û Recep Tayyip Erdogan bû. Nêçîrvan Barzanî di wê civînê de dîsa ji Erdogan re gotiye ku Ocalan ji bo aşî û çareseriyê şansek e. Sekreterê Rojnamevanî yê Serokwezîr Barzanî, di wê gotarê de herweha bal kişandibû ser navbeynkariya çend salî ya Nêçîrvan Barzanî ya di navbera Qendil û Enqerê de.

Li Parlamentoya Ewropayê Gaveke Girîng

Li Strasburga Bajarê Fransayê, di Parlamentoya Ewropayê de, cara ewil koma dostên Kurdan hat damezrandin. Di civîna Koma Dostên Kurdan de, ji 10 dewletên Ewropayê nêzikê 15 parlamenter û gelek şewirmend beşdarî civîne bûn. Ji nav 4 partiyên Parlamentoya Ewropayê Koma Dostên Kurdan hat hîlbijartin. Yek ji wan parlamenterêkî Tirk İsmail Ertuğê Partiya Sosyal Demokrat a Almanyayê ye. Parlamenterên Koma Dostên Kurdan, li çar aliyên Kurdistanê dixwazin ku pîrsgrêka gelê Kurd û pêvajoya çareseriyê bi gavên aşîyane were çareser kirin. Parlamenter wê di demên nêz de biçin serdana cî û warên ku Kurd lê dijîn. Her wiha Koma Dostên Kurdan wê havîne konferanseke bi navê "Konferansa Kurdan" jî li dar bixin.(trtnuce.com)

Cîgirê serokwezîr pêşwaziyê li wezîrê parastina Tirkiyeyê dike

Qubad Talebanî cîgirê serokwezîrê herêma Kurdistanê, îro roja pêncşemiyê 05.03.2015ê li bajarê Hewlêrê, pêşwazî li İsmet Yılmaz wezîrê parastinê yê Tirkiyeyê û şandeya pê re kir.

Di civînê de ku, wezîrê karûbarên pêşmerge, wezîrê karên navxwe, peyvdarê hikûmeta Kurdistanê û hijmareke berpîrsên hikûmî amade bûn, rewşa nuha İraq û herêma Kurdistanê tê de derbas dibin û cenga dijî terorê bi berfirehî hatin gotûbêj kirin.

Şandeya Tirkiyeyê got ku, di vî serdana xwe de wan serdana nawendên meşîq û rahînanê pêşmerge li Soran kiriye û ew ji nêzik haydarî rewş û awayeê birêveçûna meşîq û rahînanê bûne û diyar kir ku ew dê nawendên meşîq û rahîne berfirehtir bikin û di warê însanî û leşkerî de alîkariya herêma Kurdistanê bikin.

Wezîrê navxwe yê Kurdistanê Kerim Sincarî pêşwaziya Wezîrê parastina Tirkiye dike. Wezîrê parastinê yê Tirkiyeyê got ku, ew ewlekariya ax û

xelkê herêma Kurdistanê bi ewlekariya xwe dizanin û gefên terorîstên DAİŞ bo ser herêma Kurdistanê weke gef bo ser xwe dibînin. Tekîd li ser wê yekê hat kirin ku, tîkeliyên navbera Hewlêr û Enqereyê di hemû warean de, bi taybetî di warê siyasî û ekonomî û civakî de bî berfirehkirin. Cîgirê serokwezîrê herêma Kur-

distanê sipasiya hikûmeta Tirkiyeyê kir ji bo wan alîkariyên bi herêma Kurdistanê re dîkin û kêfxweşiya xwe li hember sewîyeya bilinda tîkeliyên Kurdistanê û Tirkiyeyê nişan da û got ku, xelkê Kurdistanê bi hêviya tîkelioyên baştir e digel Tirkiyeyê.

8ê Adarê û Rewşen Xanim Bedirxan wek Sembola Jina Kurd a Têkoşer

Xweyîngino! Ez careke din dibêjim me jinên Kurdên îro, yê ko nişê miletê me yê ayîndê li ber destê xwe bixwedî dîkin, me dû wezîfeyên giran hene: hînbûn û hînkirin. Ji lewra ji me re divêt berî pêşîn em bibin şagîrît û di pey re mamoste: mamosteyê zarokên xwe.. (Rewşen xanim Bedirxan / Hawar No: 27 / 1941) Bi vî helkeftinê (8 Adarê), bi min xweş e ku hinekî ronahiyê berdîm dor navê Rewşen xanim Bedirxan, wek jinek kurd ku xebat û bizav di ber rewşenbîriya Kurdî de kiriye û navê wê di huş û bîra kurdan hatiye tomar kirin. Belê berî ku ez derbasî mijara xwe bibin, pêdivîye ku ez bi regekî panoramî û bi kurtî rewşa jina Kurd di çerxê 20 an de, di ber çavan re derbas kim.

Di destpêka çerxê 20 an de, navê hin jinên kurd di nav tevger û civata kurdî de hatine diyar kirin, ewên ku li kêleka mêrê kurd sekîninê û pêre beşdarî di bûyerên Kurdistanê de kirine. Çi di warê têkoşîn û berxwedanê de û çi di warê rewşenbîrî û civakî de. Di sala 1908 an de, piştî mirina İbrahîm Paşayê Milî, jina wî (Xensa Paşa), şûna wî girtiye û bi kar û barê hoza

Milan ve rabûye. Di sala 1920 an de, keç û jinên Bedirxaniyan komelek bi navê jinan li Stenbolê, ji bo mafê xwe yê windayî ava kirine.. Di nîvê çerxê 20 an yê pêşîn de (Hefse Xanim Neqîb), nav û dengê bilind di Kurdistanê de daye û hatiye naskirin wek pêşewaya Silêmaniyê; hem bi çalakîyên xwe di ber jina kurd de û hem bi bervedêriya xwe di ber mafê gelê kurd de. Mala vî şêrejina kurd li Silêmaniyê wek dibistanekê bû ji jinên kurdan re û çendî car vî jina kurd hawar û gaziya kurdan gîhandiye Ewropa û ew bû ya ku komara demokrat li Mehabad pîroz kir..

Di salên 1927-1930 î de jî navê Yaşar xanim, kebanîya qehremanê kurd İhsan Nûrî Paşa di nav gel de bi mîranî hatiye

belav kirin û bi saya wê gelek jinên hoza Celaliyan beşdarî şerê Romê bûne... Di sala 1946 an de, Mîna Xanim Qazî, kebanîya Pêşewa Qazî Mihemed roleke berz di şiyarbûna jinên Mehabadê de lîstîye, hem jî qencî jêreye ku wê bîngêhê yekîtiya afretên komara Mehabadê danî ye. Li gor xwendin, xepartin û serwestiya min ji civata kurdî re û ji gelek rexan ve, mêze dikim ku jina kurd li gel mêrê kurd rolek berçav lîstîye. Belê ji ber gelek sedeman ve, navê wê di tariyê de maye, hêj ew ronahîya pêdivî nehatiye berdan ser kar û xebatên wê..

Sebareti Rewşen xanim Bedirxan, wek rewşenbîrek Kurd a jin; rolek berz di şiyarbûn û tevdana hestê netewî de lîstîye, nemaze di warê rewşenbîrî de. Ew yekemîn jina kurd e ku bi elfabeya Kurdî latînî nivîsandiye û di vî warî de alîkarî bi kurmamê xwe mîr Celadet Bedirxan re kiriye.. Nexasim di derhênan û weşandina herdu kovarên wê de; Hawar û Ronahî.. Hem jî bi navtêdan û dehîfdana wê û Mîr Celadet nivîskarên wek Cegerxwîn, Osman Sebrî, Qedrî

Can hatine holê. Piştî koçkirina mîr Celadet di roja 15.07.1951ê de, Rewşen Xanim di sala 1955 an de komelak bi navê (Komela Vejandina Çanda Kurdî), li Şamî damezirandiye, di gel Dr. Nûreddîn Zaza, Osman Sebrî, Hemîdê Derwêş.. û ji wê hingê ve, bi regekî aktîv bi karê rewşenbîrî rabûye.

Rewşen xanim Bedirxan kî ye? Neviya mîrê Cizîra Botan e, dotmama û kebanîya pispor û zîmanzanê bejin bilind mîr Celadet Bedirxan e. Ji Bedirxaniyên pir belav di çar kenarên cîhanê de, ew mabû ku, pêmayê Bedirxaniyan jî, dîroka Cizîra Botan, mîrgeha mîr Bedirxan, serboriya mîr Celadet û Dr. Kamîran li ser refikên pirtûkxaneya hiş û xeyalê xwe de diparast û di mala xwe de bi zîmanê kurdî bi keça xwe Sînem xan û kurê xwe Cemşîd re diaxîfî.

Li gor her 83 salên ku di sere derbas bibûn, danûstandin wê bi welatparêzên kurdan re hebû û tev jêre bibûn pend, zanîn, kurdzanîn û zanîndan.. Ta berî ku koça dawî bike, Rewşen Bedirxan a tekane bû di nav Bedirxaniyan de ku navê Bedirxaniyan diparast. Wê jî mîna herdû pismamên xwe Mîr Celadet û Dr. Kamîran Bedirxan ew şop dimeşand..

Konê Reş, Qamişlo, 08.03.2015

Diplomat qəzetinin
üç yüzüncü sayına

DİPLOMAT

Üç Yüzüncü sayın mübarək olsun,
Doğru əqidəli olan Diplomat.
Rəngin saralmasın, nə də ki solsun,
Oxuyanlar oxuduqca qalsın mat.

Daimi çəkirşən Vətən dərdini,
Tərif əyləyirsən olan mərdini.
Tənqidə tutursan hər namərdini,
İstəyirsən gözəl olsun bu həyat.

Hər sayında həqiqəti söylədin,
Xalqın ürək istəyini əylədin.
Naqışləri əyri yoldan əylədin,
Nənəcibə cavab verdin iki qat.

Dolan bu dünyanı keçdikcə illər,
Qoy səni oxusun bütün nəsillər.
Qarşılarsın səni obalar, ellər,
Yüzdən sonra neçə belə yüzə çat...

Köks ötürdü sənə qarşı naqışlər,
Yaxşılar sevindi, qəmləndi pislər.
Səhifəndə səsləndi səmimi səslər,
Həqiqəti dedin, yaşadın rahat.

Xeirxahlıq olub daimi işin,
Belə davam etsin olan vərdişin.
İllər gəlib keçsin olsun min beşin,
Yaşa illər boyu, yaşa Diplomat!

Nəriman Əyyub

K a m i l N o v r u z

"Diplomat" qəzetinin 300-cü sayına

Axarlı olsun

Dünyamızın ağ üzü,
Həmdə qara, üzü var.
"Diplomat" o bir güzgü,
Güzgüdə tutub qərar.
Bu güzgüdə saf arzu,
Vətənə xidmət əylər.
Namərdə nifrət əylər,
Yalana salmaq meyl,
Onda var əsas dəlil,
Qələm aç ona könül.
Oxusun şeydə bülbül.
Bu dünya zülmət deyil,
Hər bələdan insanı
Doğru amal qurtarar.
Çiçək açar arzular.
Onda Sabir qeyrəti,
Onda el məhəbbəti,
Vətəvə sədaqətdi.
O, əbədi hərəkətdi,
Bu hücrə ibadətdi.
"Diplomat" cəsərətdi.
Gizlətməyə məramı,
Seçək ağı-qaranı,
Unutmayaq Tanrını,
Tanrı göydən baxır.
Bulaqlar daşdan çıxar.
Çayların axarı var,
Günəş tək çırağın var.
"Diplomat"ın dərsi var.
Bəri var, bəhrəsi var,
Özünə məxsus mərdi var,
Tahir kimi nəri var!
Dədəm Qorqud deyib ki,
Ad qoyduq uğur olsun.
Axar baxarlı olsun!

300-cü sayın mübarək "Diplomat"

Respublikamızda olan demokratik mühitdən bəhrələnərək yüzlərlə qəzet və jurnallar çap olunur. "Diplomat" qəzeti belə bir zamanda işıq üzü gördü. Əlbəttə bu zaman tanınmaq, həyata vəsiqə qazanmaq çox çətin idi. "Diplomat" qəzeti bu çətinliklərə sinə gərdi, özünü təsdiq edə bildi. Artıq onun çoxsaylı oxucuları var, qəzetin nə vaxt nəşr olacağını gözləyirlər. Qəzet nəinki Respublikamızda, ölkəmizdən kənar da oxunur. Bir çətinlikdə onda idi ki, qəzeti təkbəşinə Tahir Süleyman ərsəyə gətirdi. Bu böyük səriştə və cəsarət tələb edirdi. Artıq baş redaktor Tahir Süleyman ətrafına savadlı əməkdaşlar cəlb etmişdir. Nəriman Əyyub kimi ziyalı, şair dostumuz qəzetin dolğun, məzmunlu olmasında əməyini əsərgəmir.

İlk nömrələrindən başlayaraq "Diplomat" qəzeti Dövlətçiliyimizə, dostluğa xidmət edir. Respublikamızda azsaylı xalqlara, o cümlədən kürdlərə yaradılan şəraiti göstərir. Bilirik ki, Respublikamızda kürd dilində qəzetlər, kitablar çap olunur. Azərbaycan radiosunda kürd dilində verilişlər olur. Tarixə nəzər salsaq ta qədim zamanlardan Azərbaycan və Kürd xalqları dost olmuşlar. Həmişə bir-birinə arxa-dayaq olmuşlar. Azərbaycanın görkəmli şair və yazıçıları öz əsərlərində müsbət kürd qəhrəmanı obrazını yaratmışlar. Görkəmli yazıçı Mirzə İbrahimovun, adlı-sanlı şairlərimiz Səməd Vurğun, Söhrab Tahir əsərlərini misal gətirmək olar. Son zamanlar bəzi qəzetlərdə heç bir fakta əsaslamadan kürd xalqı ələhinə kompaniya aparılır. Mənə elə gəlir ki, həmin qəzetlərin müxbirlərinin bir qismi bunu sensasiya, qəzetin satılması üçün, digərləri isə tarixi bilmədiyi, Azərbaycan-Kürd dostluğundan xəbəri olmadığı üçün edir. Belə zamanlarda "Diplomat" qəzeti tutarlı

faktlarla çıxış edir, tarixi yada salır, haqqı-ədaləti tələb edir.

"Diplomat" qəzeti vaxtaşırı olaraq Azərbaycanın tanınmış Dövlət xadimləri, ziyalıları ilə müsahibələr nəşr edir. Bu müsahibələr dolğun, əhatəli, çox maraqlı olur. Buna misal olaraq şair Söhrab Tahirlə, professor Qəzənfər Paşayevlə olan yazıları göstərmək olar. Qəzetin baş redaktoru Tahir Süleyman bir neçə dəfə İraqda, İraqın Kürdüstan bölgəsində olmuş, orada kürdlərin, turkmanların vəziyyəti haqqında ətraflı məlumatlar çap etdirmişdir. Silsilə şəklində nəşr olunan bu məlumatlar, şəkillər çox maraqlı olur.

Məlumatı olmadığımız hadisələr haqqında öyrənirik. Qəzetdə Dünyada gedən global proseslərdən, ictimai-siyasi hadisələrdən danışılır. Sətri xəbərlərdə maraqlı yazılar çap olunur. Bədii-publisistik yazılar da rast gəlmək olur. Bir çox gənc şairlərin şerləri çap olunur, biz onların yaradıcılığı ilə tanış oluruq. Qəzetin əməkdaşları daim əhali ilə təmasda olurlar. Xüsusi ilə qaçqınların yaşadıkları yerlərə gedirlər. Yas mərasimlərində iştirak edirlər, həmin çətin günlərdə insanların kədərinə şərik olurlar. Tahir müəllimə müraciət edən şəxslərlə müxtəlif idarələrə gedir, yaranan problemlərin həllinə çalışır. Mən "Diplomat" qəzetinin əməkdaşlarını 300-cü nömrə münasibəti ilə təbrik edir, həkim kimi onlara cansağlığı arzu edir, işlərində müvəffəqiyyət arzulayıram.

Arzum budur ki, qəzet xırda hissələrdən, qərəzli mövqələrdən uzaq olsun. Yuxarıda sadaladığım böyük amallar uğrunda fəaliyyət göstərsinlər. Çünki qəzetlərin hər bir sayı tarixdir, yenilikdir. Gələcəkdə qəzetlərin materialları əsasında kitablar çap olunur, həmin dövrün ictimai-siyasi hadisələri, baş verən olaylar araşdırıla bilər.

PİROZBAHİYA DİPLOMATA BAKÛYÊ

Diplomatek kurdî li Azerbaycanê ji aliyê Tahîr Silêman tê weşandên.

Esas "Diplomat" navê rojnamê ye; Rojnameyek bi 4 zimana; Kurdî, Azerî, Tirkî û bi Rûsî tê çapkirine, ku peywira Diplomatekî Kurd/Kurdistanê girtiye ser millê xwe. Rojname ji sala 2003'an û vir ve weşanê dike. Ev rojname erê li Bakû yê dertê. Lê belê xwe digihîne Asya Navîn, Kurden Rûsya yê û gelek welatên din jî.

Xwedî û sernivîskarê Diplomatê birêz Tahîr Silêmanê. Birêz Silêman, ji bona Kurd û Kurdistanê bi aweyêke realist û demokratîk, humanîst û bi rêzdarî û her wiha bi fedekarî vî karê xwe didomîne. Tahîr Silêman û rojnameya Diplomat rastî êrîşan jî tê; Nîjadperestên Tirkîyê, nerazîne ku rojnameyek gelê Kurd û bi Kurdî li Azerbaycanê derdikeve. Rojname bi çi ideolojîyê dibe bila be, evana rojnamê weke dengê terorîsta nîşan didin. Ku ev nîjadperestana ji xwe li hember gelê Kurde. Lê belê li Azerbaycanê û di nava xelkê Azerî de jî tevlihevîyê dikine û li vî welatî bê aramîyê derdixin holê...

Hejmara 300'

Rojnameya Diplomat, li hember van pêkûtiyan, zor û zahmetiyan weşana xwe dike û bi bîr û bawerî û bi serkeftî jiyana xwe didomîne. Her wiha min bihîst, ku rojnameya Diplomat dike hejmara xwe ya 300'emin biweşîne.

Bi xêr û bi xweşî û bi serfirazî be. Hêvîdarim hejmara 1000 û deh hezaran û bêtir jî ev rojname jiyana xwe bidomîne û berjewendîyê Kurd û Kurdistanê li vî welatî biparêze.

Birêz Silêman kesekî çalake; Geh li Bakû, geh li Kurdistana başûr, geh li bakur, li cem Kurd-perweran, hunermendan, rêvebiran û serokane. Bi wan re hevpeyvîne dike; hevpeyvîne xweş û balkêş. Dengê wan digihîje Kurdistana Sor û her wiha digihîje Asya navîn û hemû Cîhanê jî.

Li Kurdistana Sor, heta Tahîr Silêman û gelek welatperwerên Kurd, mîrov hez û demokrat ji bona azadya gelê xwe, ji bona Kurdistanê têdikoşin.

Em Kurdên li Kurdistana Bakur, serfirazî ji Kurdistana Sor re, ji roj-

"Diplomat" qəzetinin 300-cü sayı münasibəti ilə

Ulu öndər sənə verib ilhamı
Hər bir sayındada gördük ilhamı
Dünyanın sirrindən faş etdin bizi
Göstərdin bu yoldur həqiqət izi

Bir daha anladın yaxşı pis nədir?
Həqiqət yolunun sirri nədədir?
Söylədin hamıya sevin vətəni
Yurda buraxmayın yoldan ötenə.

Anladın vətənin ağrı-acısını,
Əsirlikdə olan ana-bacısını.
Yazdın ki, yurdumuz alınmaz qala,
Qələbə bizimdi nə ola-ola.

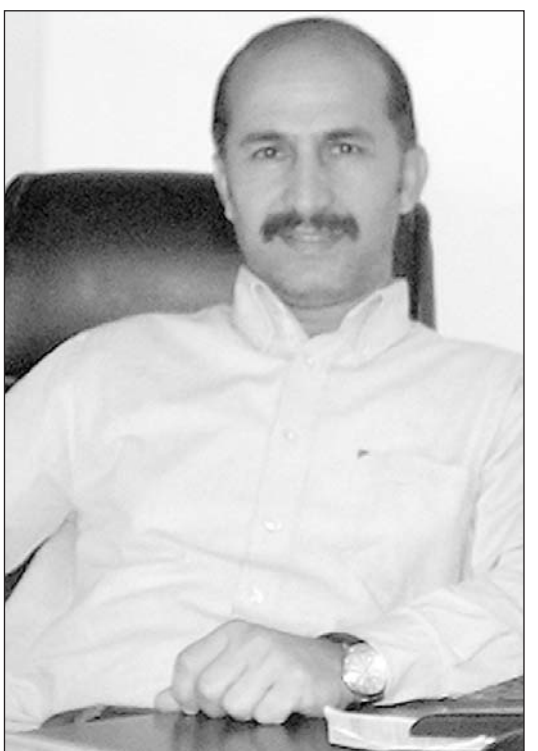
Göz yaş tökmüsən xocalı üçün,
Qırğın törədən sormusan neçin?
Təcavüz etmişən yurduma dığa,
Əsir torpağında olmusan ağa.

Yazırsan yurdunun dərdi sərindən,
Məlun məhv etdiyi məğrur ərindən.
Yazırsan ədalət erşə çəkilib,
Yerində hiylədən toxum əkilib.

Xocalı adında yaran sağalmaz,
Ordakı müsübət tarixdə olmaz.
Hər bir sətirində Qarabağ səsi,
Büsbütün varlığın onun nəfəsi.

Sətirin səhifən hər an vətəndi,
Vüqarın qeyrətin anıla tēndi.
Az qalıb yazasan zəfər günündən,
Yurdda edəcəyən toy düyünündən.

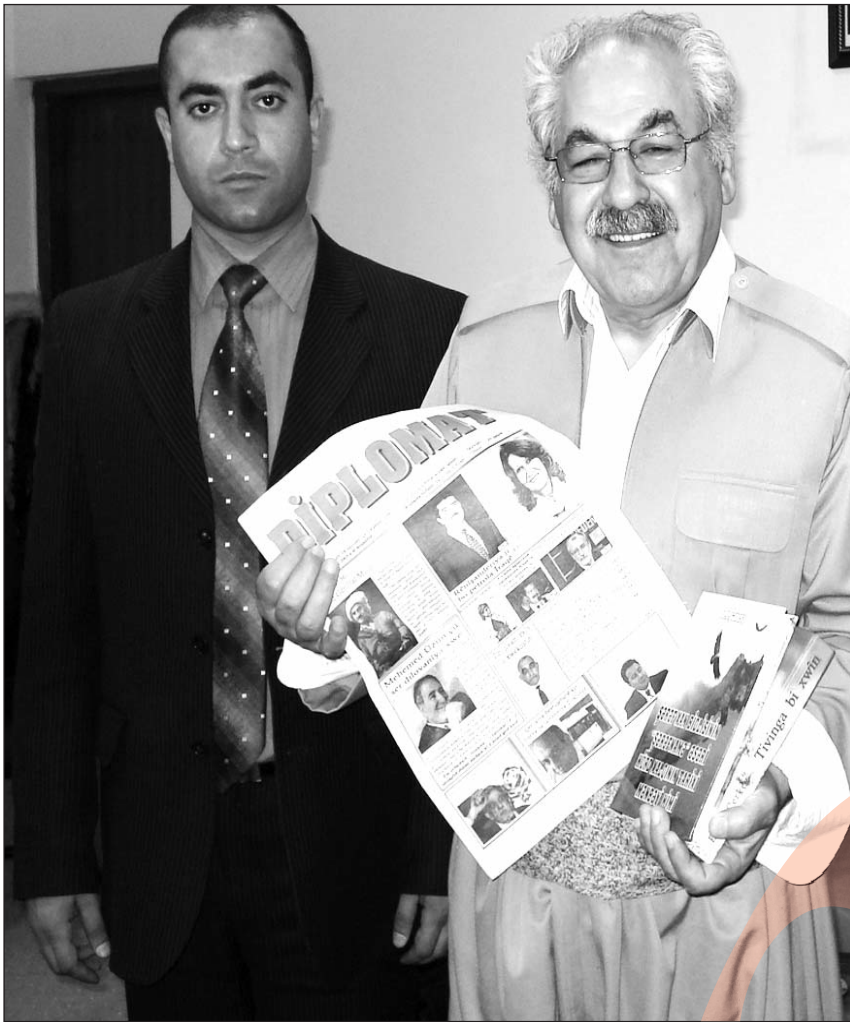
Hacı Paşa Ağaoğlu

nameya Diplomat ê re, ji birêz Tahîr Silêman re daxwaz dikin. Bi hêvîya hejmara 1000'î ...

Mamed Dêrikî, Dîyarbekir

O GÜN OLSUN, MİNİNCİ SAYINI QEYD EDƏK, "DİPLOMAT"

Həkim Hamlet Serdar və Kürdüstanın Mədəniyyət naziri cənab Fəlakəddin Kakeyi

Həyatda elə insanlar var ki, ömrünü həyatını, xalqına, dövlətinə həsr edir, onun yolunda bütün çətinliklərə sinə gərir. Bu cür şəxsiyyətlər zaman-zaman insanların qəlbində daima yaşayır, vətənpərvər şəxsiyyət kimi xatırlanır, heç bir zaman yaddan çıxmır, unudulmur. Mən birinci dəfə Tahir müəllimlə tanış olan-

da fikirləşirdim ki, bu insan nəse başqa bir şəxsdir. Ona görə ki, «Diplomat» kimi bir qəzeti boya-başa gətirmək, ərsəyə çatdırmaq üçün, fiziki cəhətdən nəhəng insan olmaq lazım idi. Bu fikir məndə Tahir müəllimi şəxsən tanımayana qədər idi.

Qarşıma üzündən illərin əzab-əziyyəti əks olunmuş, ağ saçlı, nurani baxışlı, gözlərindən mehribançılıq, təmizlik yağan orta boylu bir insan çıxdı. İlk baxışdan adı insan fikri oyadan bu şəxslə söhbət zamanı onun heç də bizlər kimi adı insan olmadığını başa düşdüm. Tahir müəllimlə söhbət edərkən bu şəxsin dünya görüşünə intellektinə, xalqına, millətinə olan sevgisinə heyran olmamaq mümkün deyil. Həyatda ən mürəkkəb insanlar sadə, olanlardır. Tahir müəllim də belə sadə ancaq daxilən mürəkkəb xüsusiyyətlərə malik insanlardandır.

Dəfələrlə onun necə əzmlə kompüter arxasında oturub «Diplomat» qəzeti üçün mətnlər yığılmasının şahidi olmuşam. Onun necə diqqətlə məsuliyyətlə, həvəslə oturub kürd xalqının tarixini adət-ənənəsini. Folklorunu araşdırdığını görmüşəm

Bəzən saatlarla stolun arxasında oturub işləyərkən deyirdim: «Tahir müəllim bəsdir bir az dincəlin yorğunluqunuz çıxsın». Cavabı bu olurdu ki, mən bu işdən zövq alıram, hər dəfə qəzet ərsəyə gələndə ele bir dünyaya yeni bir körpəm gəlir.

Vaxt gələcək mənim gördüyüm işlərin Kürd xalqı və Azərbaycan xalqları üçün necə böyük bir iş olduğunun şahidi olacaqsınız. Zaman keçdikcə Tahir müəllimlə əlaqələrimiz daha da yaxınlaşdı və mən 2007-ci ilin oktyabr ayında Tahir müəllimlə Kürdüstan Mədəniyyət Nazirliyinin dəvəti ilə Kürdüstana getdik. Bu tarixi günlər mənim üçün həyatımın ən gözəl anları idi. Zaxoda, Dohukda, Ərbildə, Səlahəddində, Bərzanda olduq, orada Tahir müəllimin necə isti hisslərlə, hörmətlə qayğı, diqqətlə qarşılandığını və orada olarkən «Diplomat» qəzetinin necə maraqla qarşılandığını, diqqətlə oxunduğunun şahidi oldum. Bunlar «Diplomat»-Tahir Əliyevin uğurları idi. Bunlar Tahir müəllimin illərdən bəri bu xalqın yolunda çəkdiyi əziyyətlərin uğurundan xəbər verirdi, bunlar Kürdüstanla orada yaşayan Kürdlərin, Azərbaycan xalqı və Azərbaycanda yaşayan kürdlərlə isti münasibətlərin, dostluğun qardaşlığın yaranmasından xəbər verirdi. Bunlar Tahir müəllim kimi bir şəxsiyyətin illərlə çəkdiyi əziyyətlərin, yuxusuz gecələrin bəhrəsi idi. Bunlar «Diplomat»ın uğurlarından xəbər verirdi. «Diplomat» qəzetinin boya-başa, ərsəyə gəlməsində bir nəfər insanı qeyd etməmək insafsızlıq olardı. Hər-dən zarafatla deyəndə ki, Tahir

müəllim «Diplomat» qəzeti senzurdan keçir?

Tahir müəllim gülərək: «Keçməse çap olunmazdı» deyirdi. Ona görə ki, «Diplomat»ın ilk birinci oxucusu ona mənəvi dəstək olan şəxs Nigar xanım onunla həm həyatda, həm də işdə birgə addımlayıyır, ona arxa kömək olur. Həyatının ən çətin günlərində, işlərinin çətin məqamlarında «Diplomat»ın bu səviyyəyə çatmasında Nigar xanımın əməyinə qiymət verməmək mümkün deyil. Bu gün «Diplomat»ın Üç yüzüncü nömrəsi işıq üzü görür. Tahir müəllimin də «Üç Yüz yaş»ı tamam olur. Bu «yüz ildə» «Diplomat»ın amalı, məqsədi Azərbaycan-Kürd dostluğunu qardaşlığını, möhkəmləndirmək, dövlətimizin mənafeyini qorumaq, dövlətimizin siyasətini dəstəkləmək, Kürd-Azərbaycan mədəniyyətini, adət-ənənəsini daima inkişaf etdirmək, dünyanın istənilən yerində yaşayan kürd və azərbaycanlılarla, dostluq və qardaşlıq əlaqələrini yaratmaqdan ibrət olmuşdur. «Diplomat» ona qarşı aparılan haqsızlıqlara, çətinliklərə baxmayaraq öz işinin öhtəsindən uğurla, şərəflə gəlmiş və gələcəkdir. Bu şərəfli işdə Tahir müəllim başda olmaqla bütün «Diplomat» kollektivinə ona mənəvi və maddi dəstək göstərən bütün insanlara çətin günlərdə Tahir müəllimi tək qoymayan qorxmaz Nəriman müəllimə uğurlar, müvəffəqiyyətlər, can sağlığı arzulayıram.

«Diplomat» «Üç Yüzüncü» sayın mübarək! O gün olsun mininci sayını qeyd edək.

Hamlet Serdar

BILA ROJNAMA "DİPLOMAT" HER TIM SERKEFTİ BE HEJMARA 300-İ PİROZBE

Raperına rojnama "Diplomat"ə. Piştî hilweşandina dewleta Sovyêtê gellek mecal û derfetên demokratîk ji bo pêşdaçuyîne di warê çand, wêje û emr-jiyana kurdên Azerbaycanêda pêşda hatin. Kurd li vê herêmêda ji demên kevnarda dijîn, bê şik mirov dikare bêje kurd nijatek bineciye li vê herêmêda. Di pêşketinên vê herêmêda her awayîda roleke kurda balkêş heye. Lê ji sala 1930-ya heya 1990-dî di belga nasnamada peyva kurdî li vê herêmêda resmî hatibû qedexe kirin. Bi kurdî ne pirtuk ne jî rojnama nedihatîn weşandin. Kurd bi zanetî dihatine helandinêda. Di warê neteweyîda ji bo pêşketinê ji bo gelê kurd, tu destûr nemabû. Lê piştî rûxandina Sovyêtan li bajarê Bakûyêda Navenda Çanda Kurd "Ronahî" (sal 1992) ava bû. Rojnama "Dengê Kurd" sala 1992-a dest bi weşanê kir. Bi dehan bi zimanê kurdî pirtuk hatine weşandin. Kurdên binecî hêdî-hêdî nasnamaya xwera xwedî derdiketin. Tirs û bandora li ser wan ji holê dihatê rakirin. Di radîyoya dewletê ya Azerbaycanêda heftê du cara her carê 15 deqîqe (sal 1993) ji bo weşana zimanê kurdî destûr hate dayînê. Pey van karên pîrozra, nava kurdên Azerbaycanêda pêşerojêra bawerî çê dibû. Lê ev pêşketinên ku ji bo gelê kurd xûya bûnê şunda, gellek hêzên nijatperest bi fikr û ramanên qirêjva di çapamenîya mux-

alifetêda bi nivîsarên qirêj êrîşî kurdan dikirin. Rewşenbîrên kurdên herêmê nikaribûn demêda bersîva van nijatper-

estan bidin. Rojnama "Dengê Kurd" salê 3-4 hejmar dihatê weşandin. Ev jî gellekî kêmbû. Di warê çapemenîya kurdada hejarîk, kêmasîk hebû. Nikaribûn bersîvan demêda bide.

Demeke wehada rewşenbîr û welatparêzê kurdê hêja Tahirê Silêman ji bo ku wê valabûnê ji holê rake berrisîyarîke bi şeref û dîrokî hilda ser xwe. Ji 2003-yê sale meha şûbatêda dest bi weşanîna rojnama "Diplomat"ê kir.

Ev rojname rojnameke serbixweye. Sê zimanada ronahîyê divîne: kurdî, azerî û rûsî. Weşanîna "Diplomat"ê bû raperînek dijî nijatperestên herêmê yên ku hertim dijî gelê kurd helwesteke xirabda bûn.

Hertim hêzên nijatperest hewl didan ku weşanîna "Diplomat"ê bidine rawestandî. Hertim "Diplomat" û xudanê "Diplomat"ê êrîşê nijatperesta dihat. Lê bi saya Tahirê Silêman rojname hertim wedêda tê weşandin û bi cesaret bersîva nijatperesta hêzên nexêrxaz eşkere tê dayîn. Yek jî ev tiştê rojnamê balkêşe ku, rewşenbîrê kurd Tahirê Silêman ji destpêkê heya îro tik tenê vê rojnamê dide weşandinê û li Rûsya, li Kazaxstanê, li Azerbay-

canê tê belav kirinê. Û wusa jî bi rêya întêrnêtêva li malpera www.diplomata-kurdi.com tê weşandinê. Rojnama "Diplomat"ê bi awayekî professional ronahî divîne û di hemû pêdivîyara bersîv dide. Bi giştî daxwaz û xastekên gelê kurd diweşîne digîhîne gellên kurd û netewên din. Ev jî nexastîyên gelê kurd gellekî nerehet dike. Bi saya cesaret û berxwedana Tahirê Silêman, îro ev rojnama 10 sale ser piyaye, hemû pirsgirêk û dijwarî alt kirin, bi gavên pîrozva pêşda dimeşe û ev hejmara 300 yê tê weşandin. Rojnama "Diplomat" bi bawerî qavên hêz, qaîm davêje, qedera wê destê kurdekî gelperwer û bi cesaret daye. Cesaret jî wesîla altindarîyêye. Ez ji vê katê pêk dînim, di rupelên vê hejmarêda sala nû a 2013-a, xandevanên vê rojnamêra, xudan û sernivîsarê (rêdaktorê) "Diplomat"êra pêşketinên nû, emrekî bi sîyanet bi baristanî, bi dil û can dixwazim û divêjim, bila "Diplomat" her tim wiha serkeftî be.

Bêwar Barî Teyfûrî. 4.01.2013.

Üç yüzüncü sayın mübarək, beynəlmiləl "Diplomat", minincidə görüşənədək

«Diplomat» qəzetinin 300-cü sayının çıxması münasibətilə başda qəzetin

baş redaktoru Tahir Süleyman olmaqla, bütün redaksiya heyətini təbrik edirəm. «Diplomat»-la, daha doğrusu Tahir Süleymanla ilk tanışlığım 2009-cu ilin fevralında İraq Kürdüstanının baş nazirinin müavini, Cəvdət Necarın başçılığı ilə Azərbaycana gələn nümayəndə heyətinin, çalışdığım «Həftə içi» qəzetinə qonaq dəvət etməyimdən başladı. O vaxtadək isə həm «Diplomat», həm də onun baş redaktoru T.Süleyman haqqında çox eşitmişdim. Yerli mətbuatda o, PKK-ya işləməkdə suçlanılırdı, rəhbərlik etdiyi qəzet isə PKK-nın orqanı kimi qələmə verilirdi. T.Süley-

manla və «Diplomat»-ın demək olar ki, bütün sayları ilə tanış olduğdan sonra yazılanların böhtan olduğu qənaətinə gəldim. Bu böhtanların arxasında isə hansı məqamların dayandığını anlamaq o qədər də çətin deyildi. Bütün bunların hamısı T.Süleymanın azərbaycanlılarla kürdlər arasında tarixi münasibətlərin bərpasına, Azərbaycan həqiqətlərinin kürdlər arasında təbliğinə çalışmaq cəhdlərinin üstündən xətt çəkmək məqsədi daşdığı göz önündədir. Azərbaycan demokratik, sivil bir dövlətdir. Azərbaycanda söz azadlığı, fikir prularizmi mövcuddur. Bütün Azərbaycan vətəndaşlarının bu prinsiplərdən istifadəsinə tam hüququ çatır. O cümlədən T.Süleymanın və onun rəhbərlik etdiyi «Diplomat» qəzetinin. Onu da yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, tarixən Azərbaycanı öz vətənləri hesab edən, bu dövlətin ərazi bütövlüyündə canlarından keçib şəhid olan yüzlərlə azəri türkü arasında kürdlər də var. Qaçqınlıq, köçkünlük onların da taleyinə yazılıb. Onların da dərdi bizim dərdimiz, sevinci bizim sevincimizdir. Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların nümayəndələri kimi kürd xalqının da konstitusion hüquqları dövlət tərəfindən qorunur. «Diplomat»-ı yerli kürdlərin yeganə qəzeti kimi qəbul etmək mənə elə gəlir ki, düzgün deyil. Bu qəzet bütün Azərbaycan vətəndaşlarının, bütün azəri türklərinin qəzetidir. Bey-

nəlmiləlçi dövlət olan Azərbaycanda kürdü, talışı, ləzgini, avarı, tatı və digərlərini azəri türkükdən ayırmaq çətindirsə, «Diplomat»-ı separatçıların, terrorçuların qəzeti olduğu fikrini hansı əsaslarla söyləmək olar? «Diplomat»-da kimlərsə xoşuna gəlməyən yazılar və yaxud da subyektiv fikirlər dərc olunursa bu o demək deyil ki, qəzet hansısa terror təşkilatına işləyir. Düzdür, bu qəzetdə dünyanın tanıdığı terror təşkilatları sırasında yer alan PKK-nın lideri A.Öcalının fotolarına, onunla bağlı xəbərlərinə rast gəlinir. Amma bu ona heç bir əsas vermir ki, «Diplomat» hədəfə alınsın. Bu qəzeti ittiham edənlərin nəşr etdikləri mətbu orqanlarında da analoji proseslərlə üzləşmək olur. Maraqlıdır ki, bu gün «Diplomat»-ı ittihamlayanların bəziləri bir vaxtlar PKK-nın təmsilçiləri ilə Azərbaycanda bir masa arxasında əyləşənlərdirlər. Həm burada, həm də Türkiyədə. Bu dəfə tərəziyə xalqın gözü ilə yox, öz gözümlə baxmaq istəyirəm. «Diplomat» kimi xalqlar arasında qardaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə çalışmaq, Azərbaycan həqiqətlərini, faciələrini kürd xalqının vasitəsilə onların nüfuz etdikləri dövlətlərdə tanımaq yaxşıdır, yoxsa, bu qəzeti ittihamlayanların hər sayında dövlət və dövlətçiliyə xidmət edənlərə böhtan atmaq, beynəlxalq aləmdə Azərbaycanı nüfuzdan sala-

biləcək materiallar vermək, düşmənlərimizi sevindirəcək yazılar dərc etmək, NATO standartları səviyyəsində formalaşan ordumuz haqqında hədyanı danışmaq... Düzdür, söz və mətbuat azadlığı var deyirik. Bəs nəyə görə bundan istifadə edənlərin bir neçəsi hədəfə alınır, onlara «terrorçu», «PKK»-çı damğası vurulur, digərlərinə isə yox?

«Onlara bu haqqı kim verib» sualının arxasında qaranlıq məqamlar çoxdur. «Diplomat»-ın hər sayında Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən yazılara rast gəlinir, ağrı-acılarımız təbliğ olunur, ermənilərin, azəri türklərinə düşmən kəsilənlər ifşa olunurlar. Bəs bu qəzeti ittihamlayanlarda proses necədir? Bundan isə danışmağa dəyməz. Ən acınacaqlı hal odur ki, bu qəzeti və T.Süleymanı öz millətindən olan bəzi şəxslər də ittihamlayırlar. Qorxudanmı, paxıllıqdanmı, düşmənçilikdənmi... bilmirəm. Bircə onu bilirəm ki, bu qəzet deyilənlər kimi yox, olduğu kimidir. Mən «Diplomat»-a bu yolda uğurlar arzulayıram. İnanıram ki, «Diplomat» adını qoruyub saxlayacaq və dünyanın rənglərinə aldanmayacaq, zənginlikləri rədd edərək sağlam düşüncəyə, qardaşlığa və dostluğa xidmətini davam etdirəcək.

300-cü sayın mübarək, «Diplomat», 1000-ci də görüşənədək.

Cauid Şahverdiyev

XALQIMIZIN SEVİNCİ, TARİXİ MƏKTƏBİ "DİPLOMAT" -IMIZIN 300-CÜ SAYI MÜBARƏK

"Diplomat" qəzetinin 300-cü sayının çapdan çıxacağı xəbərini eşitdiyimdə, 1992-ci ildə Bakıda "Dengê Kurd" qəzetinin birinci sayını çıxardığımız gün gözlərimin qabağına gəldi. Qəzetin ilk nömrəsini əlimizə aldığımızda bir-birimizi qucaqlamış, hədsiz sevinərək bir-birimizi təbrik etmişdik. Eyni həyəcanı "Diplomat" qəzetinin ilk sayında da yaşamışdım. Lakin dövlət tərəfindən bütün şəraitin yaradılmasına baxmayaraq, çox təəsüflər olsun ki, keçən iyirmi ildə "Dəngê Kurd"-ün cəmi 87 sayı işıq üzünə görüb.

Ancaq bu ili "Diplomat" qəzeti on iki yaşına qədəm qoymasına baxmayaraq artıq 300-cü sayı işıq üzünə gördü. "DİPLOMAT" qəzeti sanbalılığı və rəngarəng zənginliyi sayəsində özünə geniş oxucu kütləsi qazandı. Biz öz tərəfimizdən, başda hörmətli vətənpərvər təsisçi və baş redaktor Tahir Süleyman olmaqla, qəzetə hər zaman öz övladı kimi yanaşan, qeyrətli şeirləri ilə düşməne kəskin cavablar verən, qəzetin azərbaycan şöbəsinin redaktoru, şair Nəriman Əyyub və qəzetin yaradıcı kollektivi, ağır sınaqlara mətanətlə sinə gerib bu qəzeti Azərbaycan mətbuat baxçasının özünəməxsus ətirli və tərəvətli bir gülü olaraq qorumağı bacardılar. Və işbilməzlərə isbat etdilər ki, yoxdan müvəfəqiyyətlər əldə edənlər var. İşi

bacaranlara həvalə etmək lazımdır. "DİPLOMAT" qəzetinin səhifələrində heç bir jurnalistin danışmağa cürət etmədiyi, tarixdən xalqımıza qaranlıq qalan dəyərli yazılara rast gəlmək olur. Belə yazıları yalnız "DİPLOMAT"-ın səhifələrində oxumaq olar. Mətbuatın ictimai həyatda müstəsna rol oynadığı bilinməkdədir. 1609-cu ildə Strasburqda Almanca çıxan həftəlik qəzetlə (Avisa, Delation oder Zeitung) əsası qoyulan dövrü mətbuat, bu gün həyatımızın bir parçası halına gəlmişdir.

Mətbuat, başqa xalqlarda olduğu kimi, Kürd xalqının da tarixində, talehində və azadlıq mübarizəsində böyük əhəmiyyət kəsb etmişdir. 22 Aprel 1898-ci ildə Misirin Qahirə şəhərində Miqdad Mihdəd Bədirxan tərəfindən ilk nömrəsi çap edilən "Kürdüstan" qəzetindən sonra Kürd mətbuatı şərəfli bir yol qət etmişdir. Bu gün Kürdüstanda və xarici dövlətlərdə Kürd dilində yüzlərcə qəzet və jurnal, minlərcə İnternet-qəzet nəşr edilməkdədir. Yüzdən çox Kürd radio və televiziya mövcuddur. Bir çox mötəbər dünya kütləvi informasiya vasitələri – "Amerikanın səsi" (ABŞ), "Rusyanın səsi" (Rusya Federasiyası), TRT (Türkiyə radyo televiziya üst kurulu), "Le Monde diplomatique" və s. Kürdcə bölümlər açmışdır və bu tendensiya dünyada günbəgün artmaqdadır. Hələ

müstəqil dövləti olmayan bir xalqın əldə etdiyi bu möhtəşəm nailiyyətlər, onun azadlıq ruhunun nələrə qadir olduğunu nümayiş etdirməkdədir. Bu gün onlarca müstəqil dövlət tək bir peyk televiziyasına sahib deyildir. Hal hazırda Kürd xalqı 25-ə yaxın peyk televiziya açmışdır. Bu ilin axırına qədər belə televiziya sayının 30-a çatması gözlənilməkdədir. Ən mötəbər beynəlxalq sosioloji araşdırma quruluşlarından birinin tədqiqatına görə, 2009-cu ildə Kürd dili, dünyanın mətbuatda ən çox istifadə edilən 25 dilindən biri olmuşdur. Rus dili xaric, köhnə Sovetlər İttifaqında yer almış 15 respublikanın dövlət dillərinin hamısı araşdırma siyahısında Kürd dilinin gerisində qalmışdır. Şübhəsiz ki, bu nəticənin ortaya çıxmasında Kürd jurnalistlərinin müstəsna rolu olmuşdur. "Diplomat" qəzeti, geniş Kürd mətbuat ailəsinin sabitqədəm bir nümayəndəsi olaraq çox böyük bir misiyona sahibdir. Kürd mədəniyyəti, Kürd dünyasındakı hadisələri, qardaş Azərbaycan xalqına çatdırmaq, eyni zamanda Azərbaycandakı hadisələrdən Kürdləri xəbərdar etmək kimi əhəmiyyətli bir rol oynamaqdadır. Bu qəzetdə işləyən jurnalistlər, böyük Azərbaycan və Kürdüstan eşqiylə həqiqətləri yazmaqdan çəkinməmiş, demokratik dəyərlərin ictimai həyatda hakim hala gəlməsi

üçün sonsuz qeyrət və iradə göstərmişdir.

"Diplomat"ın bu gündən sonra da

Kürd mədəniyyətinin yayılması və Azərbaycandakı demokratik quruculuğun daha da inkişaf etməsi üçün ciddi fəaliyyət göstərəcəyinə inanıram.

Xalqlarımızın sevinci, tarixi məktəbi, "DİPLOMAT" 300-cü sayın mübarək, o gün olsun 1000-ci sayını müstəqil Kürdüstanda qeyd edəsən.

Həjar Əsgərov,

"Le Monde diplomatique" (Kürdcə) qəzetinin MDB təmsilçisi, Kürdüstan Yazıçılar İttifaqının üzvü.

Asya kıtasının en büyük su mağarası Doğu Kürdistan'da

Doğu Kürdistan'ın Kırmanşan eyaletine bağlı Rewanser ilinin 25 km yakınındaki Qori Qela adlı mağara, 12 km uzunluğuyla Asya kıtasının en büyük su mağarası. Doğu Kürdistan'daki tarihi ve doğal güzelliği ile ünlü mağaralarından biri de Qori Qela mağarası. Kırmanşan eyaletine bağlı Rewanser ilinin 25 km yakınındaki mağara, 12 km uzunluğunda

ve Asya kıtasının en büyük su mağarası olma unvanına sahip. Mağaranın içinde ayrıca çok farklı genişliklerde koridor ve odalar buluyor. Tüm odalarda bulunan su göletleri ve kil taşlar, muazzam birer figür oluşturuyor. Fransız uzmanlar 1979 yılında mağaranın 550 metre kadar içinde incelemeler yapmış, ardından İranlı uzmanlar 1982 yılında 3 km derin-

liklerde çeşitli tarihlere ait bulgulara rastlamışlardır. Qori Qela mağarasında 50 bin yıl öncesine ait avcılık aletleri, Sasani dönemine ait kemik ve madeni maddelerin yanı sıra tarihin farklı dönemlerine ait bulgular keşfedilmiştir. Nem oranı 7 ile 12 derece olan mağarada bölgede türüne rastlanmayan "fare kulaklı yarasa" yaşamaktadır. (BasNüce)

Türkiye'de Kürt illerinde Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla düzenlenen etkinliklerde, daha çok IŞİD'in Ezidi Kürt kadınlara yönelik tutumuna dikkat çekildi. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Türkiye'de ve dünya genelinde duyarlılık etkinlikleri devam ediyor.

Kürt illerinde de 1 Mart'tan bu yana gezi, ziyaret, sokakta kadınlara çiçek sunumu, miting, panel, kermes, tiyatro ve sinema gösterimi şeklinde süren etkinlikler, 8 Mart günü yapılacak final etkinliklerle son bulacak. Kadına yönelik taciz, tecavüz ve katliamların dorukta olduğu bu yılki kadınlar günü kutlamalarına, IŞİD'in Ezidi Kürt kadınlara yönelik vahşi tutumu damgasını vurdu. Kadın örgütleri tarafından yapılan basın açıklamalarında Türkiye ve Kürt illerindeki şiddet olaylarının yanı sıra en çok IŞİD'in kurduğu kadın pazarları, cariyeye uygulaması, tecavüz ve katliamlar dile getirildi.

Kadınlar Günü'nde IŞİD vurgusu

Bu arada kadın hakları aktivistleri de IŞİD'in eylemlerine işaret ederken, kadı-

na yönelik şiddet konusunda yetkililerin üzerine düşen görevi yerine getiremediğine inanıyor. Rûdaw'a konuşan kadın hakları aktivisti Zozan Özgökçe, bu yıl 8 Mart'ı, kadına yönelik şiddetin duruşa çıktığı bir ortamda karşıladıklarını söyledi. Şiddetin bu dönemde iyice açığa çık-

ışını belirten Özgökçe, şunları söyledi:

"Bu sene 8 Mart'a daha bir korkuyla, daha bir endişeli giriyoruz. Erkek şiddetini yaşamamızda çok net gördüğümüz bir dönemden geçiyoruz. Açtığımız her gazete sayfasından, tv kanalından, dergiden dünyamıza şiddet yayılıyor, baskı yayılıyor. Sokaklara taşı, evlerden çığlıklar yükseliyor."

Hükümetin var olan şiddetin açığa çıkması yerine kamuoyu tarafından bilinmemesi için bir çaba içinde olduğunu ifade eden Özgökçe, şöyle devam etti:

"Erkek şiddetini toplumun görmemesi için üç maymunu oynuyorlar. Kadınların katillerini, tecavüzcüleri, tacizcileri yargı salıveriyor veya cezalarına indirim uygulanıyor. Yani bir nevi teşvik ediyor. Hükümet hala ciddi bir adım atmış değil. Komisyon kurarak adım attığını sanıyor."

Sosyal yaşamdaki düzensizliklerin ve siyasi şiddet olaylarının da kadın üzerinde psikolojik bir şiddet oluşturduğunu ifade eden Özgökçe, şunları kaydetti: "IŞİD'in katliamları hepimizin yüreğini dağladı. Tüm bu olup bitenler üzerinden devletin Kürdistan coğrafyası üzerindeki çocuk katliamları, sürekli gözaltın alınan cezaevlerine atılan Kürtler, çocuk cezaevlerindeki çocukların hali, hasta tutsakların durumu derken bir Kürt kadını olarak öfkem daha çok kabarıyor. Bu coğrafyadaki asimilasyonist politikalar, dört parça Kürdistan'da cereyan eden felaketler İran rejiminin Kürt gençlerini asması, Bu süreçte yüzlerce peşmerge ve gerilla hayatını yitirdi. Tüm bunlar da anneleri, teyzeleri, bacıları, bir bütün olarak kadınları erkeklerden daha çok etkileyen unsurlar. Bu türlü bir şiddet de kadın üzerinde psikolojik şiddete dönüşüyor."

Tikrit hareketine Kürtler nasıl bakıyor?

İngiliz Independent gazetesinin muhabiri Patrick Cockburn, Tikrit'i Irak Şam İslam Devleti'nin (IŞİD) elinden geri almak için yürütülen operasyona Kürtlerin nasıl baktığını Kerkük Valisi Necmettin Kerim'le konuştu: Irak'ın petrol zengin kenti Kerkük'ün yaklaşık 100 kilometre uzağında, Tikrit'te ordu birlikleri ve Şii milisler Irak Şam İslam Devleti'ne (IŞİD) karşı kapsamlı bir harekate devam ediyor. Bağdat'tan ne Kerkük'e sığınanlar konusunda ne de yeniden yapılanma konusunda herhangi bir destek gelmiyor." Necmettin Kerim, Kerkük Valisi

Bu hareket Bağdat'ın ilk kez IŞİD'e karşı ciddi bir atağa geçtiği şeklinde olumlu bir sinyal olarak görülebilir. Ancak Kerkük Valisi Necmettin Kerim uzun vadeli sonuçlar konusunda iyimser değil.

"Bu bölgeleri kurtardıktan sonra ne yapacaksınız? Evlerini terk edip kaçan

insanlar geri dönebilecek mi?" diyen Kerim, Kerkük olarak büyük bir baskı altında olduklarını söylüyor.

TİKİRİT'TE IŞİD'E KARŞI SAVAŞTA İRAN'IN ETKİSİ

Her ne kadar Kürdistan Bölgesel Yönetimi Irak'ın geri kalanına kıyasla görece daha güvenli olsa da Kerkük Valisi Necmettin Kerim düşünceli. Sadece son bir yıl içerisinde evlerini terk eden 350 bine yakın Sünni Iraklı Kerkük'e sığınmış. Şehrin gelir kaynağı olan petrolü ise atacak pazar bulmak çok zor hale gelmiş. Kerkük petrol sahalarından günlük çıkarılan 150 bin varil petrol eskiden Beici rafinerisine satılıyordu. Ancak artık bu rafineri IŞİD kontrolü altında.

IRAK ORDUSU IŞİD'İ İRAK'TAN SÜREBİLECEK Mİ?

Vali Kerim, "Bağdat'tan ne Kerkük'e sığınanlar konusunda ne de yeniden

yapılanma konusunda herhangi bir finansal destek gelmiyor" diyor.

"Kerkük'ün benzini bitiyor diyebilir miyiz?" sorusuna verdiği yanıt ise "Evet,

hatta lastiği de patlamış vaziyette" diyerek yanıt veriyor.

İRAK'TA MEZHEP GERİLİMLERİ

Vali Kerim, Sünnilerin Şii kontrolündeki bir hükümeti benimseyip benimsemeyeceği konusunun da belirsiz olduğunu ifade ediyor. Irak ordusunun Tikrit hareketi için Şii milislerle işbirliği dışında fazla bir seçeneği olmadığını belirten Kerim'e göre milisler ordudan

daha iyi silahlanmış durumda ve askerleri de daha tecrübeli.

TİKİRİK HAREKATININ ÖNEMİ NEDİR?

Kerkük Valisi'ne göre, Irak'ın sağlıklı bir geleceğe sahip olabilmesi için ise üç özerk bölgeden oluşan bir yapı kurulması gerekiyor. Sünni ve Şiiilerin, Kürtlerin halihazırda elde ettiğine benzer özerk alanlara sahip olması gerektiğini söyleyen Kerim, "Irak'taki hiçbir güç diğerlerini silah zoruyla hakimiyeti altına alabilecek durumda değil" diyor. Mezhepçi politikaları nedeniyle IŞİD'in Irak'ta güçlenmesinin önünü açtığı iddia edilen eski Başbakan Nuri El Maliki'nin iktidardan uzaklaştırılması içinse Kerkük Valisi Kerim fazla bir şeyin değişmediğini söylüyor: "Değişim sadece yüzeysel. [Başbakan Haydar El] Abadi'ye daha fazla uluslararası destek olabilir. Ancak Şii-Sünni meselelerinde ya da Bağdat-Kürt ilişkilerinde fazla bir şey değişmedi."

Hüda-Par: Kürtlerin kaderini MIT ile PKK belirleyemez!

Hüda-Par Genel Başkan Yardımcısı Yılmaz, "Kürt halkının geleceğini ve kaderini bir örgüt ile bir istihbarat teşkilatı belirleyemez. Bu çok daha büyük bir meseledir" dedi. Hüda-Par Genel Başkan Yardımcısı Yılmaz, "Kürt halkının geleceğini ve kaderini bir örgüt ile bir istihbarat teşkilatı belirleyemez. Bu çok daha büyük bir meseledir" dedi. Diyarbakır'da "Kürt Meselesi'ne İslami Çözüm Çalıştayı" düzenlendi. Mustafaflar Cemiyeti, Anadolu Platformu, Peygamberler Sevdalıları Platformu, Memur-Sen ve Hür-Der'in birlikte organize ettiği çalıştaya, çeşitli illerden 600 delege katıldı.

Tertip komitesi adına açılış konuşmasını yapan Ersin Eryılmaz, Ocak 2012'de başlatılan çözüm süreci, ülke için bir umut ve

bir fırsat olarak ortaya çıktığını söyledi. Bu fırsatın kan, gözyaşı ve ağıtların eksik olmadığı Kürdistan coğrafyasında kalıcı barışın ve kardeşçe bir arada yaşamının zamanı gelmiştir" dedi. Yılmaz, Kürt meselesini Müslümanlar'ın İslam'a göre çözmesi gerektiğini ve ümmeti ilgilendiren bir mesele olduğunu ileri sürdü. Sorunun örgütlerin ideolojik çıkarları ile devletlerin milli çıkarlarına kurban edilmeyecek kadar önemli bir mesele olduğunu kaydeden Yılmaz, şöyle devam etti:

"Bir istihbarat teşkilatı ile bir örgütün kapalı kapılar ardından pazarlık yapılmasıyla Kürt meselesi çözümlenmez. Kürt halkının geleceği ve kaderini bir örgüt ile bir istihbarat teşkilatı belirleyemez. Bu çok daha büyük bir meseledir." (Kaynak: CİHAN)

Anayasa Mahkemesi, yüzde 10 barajın kaldırılması talebini reddetti

Anayasa Mahkemesi DSP, BBP ve Saadet Partisi'nin genel seçime girecek siyasi partilere getirilen yüzde 10 barajın kaldırılması için yaptığı başvuruyu reddetti. Anayasa Mahkemesi DSP, BBP ve Saadet Partisi'nin genel seçime girecek siyasi partilere getirilen yüzde 10 barajın kaldırılması için yaptığı başvuruyu reddetti.

Anayasa Mahkemesi'nin Resmi Gazete'de yer alan kararında, genel seçimlerde partilere milletvekili çıkarabilmeleri için ülke genelinde yüzde 10'luk barajı geçme zorunluluğu getiren düzenlemenin kaldırılması için yapılan başvurunun "konu bakımından yetkisizlik" nedeniyle redd edildiği bildirildi.

Kararda, başvurunun bir yasama işleminin doğrudan ve soyut olarak anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvuru yapılamayacağı hükmünü getiren

6216 sayılı kanunun "Bireysel başvuru" kenar başlıklı 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca redd edildiği kaydedildi.

Söz konusu fıkra "Yasama işlemleriyle ilgili düzenleyici, idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel işlem yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile anayasanın

yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz" ifadesi yer alıyor.

Kararda, "Bireysel başvuru yoluyla doğrudan yasama işlemine değil ancak yasama işleminin uygulanması mahiyetindeki işlem, ihmal ve eylemlere karşı başvuru yapılabileceği" ifadesi yer aldı.

Anayasa Mahkemesi Genel Kurul üyeleri Osman Alifeyyaz Pak-süt ile Erdal Tercan, ret kararına katılmadıklarını belirterek, karşı görüş bildiriminde bulundu.

1 марта 1979 года перестало биться сердце выдающегося деятеля курдского освободительного движения Моллы Мустафы Барзани.

Барзани родился 14 марта 1903 года в поселке Барзан, в семье лидера одноименного племени, шейха Мухаммеда. Отец вскоре после рождения сына умер, и Мустафу воспитывали его братья, шейх Абдель-Салам, а после ареста последнего турками (1914) и казни — шейх Ахмед Барзани. Сам Барзани рассказывал, что его первым детским воспоминанием является арест его семьи турками (после очередного восстания) и заключение его с матерью в тюрьму. "Я открыл глаза, чтобы увидеть себя пленником," — говорил он.

Барзани получил традиционное религиозное образование в медресе в Барзане и Сулеймании, где считался лучшим учеником; за познания в богословии он стал известен под уважительным прозвищем "Молла Мустафа". Он находился под большим влиянием личности своего старшего брата шейха Ахмеда, который, по его признанию, заменил ему отца [источник не указан 352 дня].

В боевых действиях Барзани принимал участие, начиная с 1919 года, то есть с 16-летнего возраста, когда он был послан братом во главе

День памяти Моллы Мустафы Барзани

14 марта 1903 - 1 марта 1979

отряда против англичан для поддержки Махмуда Барзанджи. Вскоре он участвовал в экспедиции, имевшей целью спасение нескольких армянских семейств от турецкой резни. Во время барзанского восстания 1931—1932 годов. Барзани впервые отличился как полководец, разгромив в долине Важи иракскую колонну (два батальона, усиленных тремя кавалерийскими и полицейскими ротами и артиллерийской батареей). После подавления восстания он эмигрировал в Турцию, затем сдался на амнистию, но, вопреки обещаниям, был сослан вместе с шейхом Ахмедом и всей семьей на юг Ирака, затем в Сулейманию. При этом была предпринята первая попытка убить его (губернатор Мосула пытался отравить его с помощью кофе).

Мустафа Барзани

Барзани - генерал Мехабадской республики. [править] Восстание 1943—1945 гг. и Мехабадская республика В 1943 году Барзани с помощью националистической

организации "Хива" ("Надежда") бежал из Сулеймании в Иран, собрал там отряд, вторгся в Барзан и поднял новое восстание, разрушив все полицейские посты в области. Под давлением англичан иракское правительство заключило с ним перемирие, пообещав автономию для Барзана. В августе 1945 года боевые действия были возобновлены при помощи английских танков и авиации, и Барзани, после первых успехов, был вынужден покинуть Барзан. Вместе со всем племенем (10 тыс. человек, из них 2 тыс. вооруженных мужчин) Барзани ушел в советскую зону оккупации в Иране, где вскоре была провозглашена Мехабадская Республика; Барзани был назначен главнокомандующим её силами и получил звание генерала. 16 августа 1946 года Барзани был заочно избран председателем новообразованной Демократической Партии Курдистана.

[править] Поход в СССР После падения Мехабадской республики в декабре 1946 года Барзани и барзанцы оказались в сложном положении. В результате весной было принято решение: племени возвращаться в Ирак, тогда как сам Барзани с добровольцами сделает попытку прорваться в СССР. Собрав отряд из 500 человек, Барзани выступил из Барзана через

ние в наших военных училищах и академии. Я также заверил его, что расселение в Средней Азии будет временным, пока не созреют условия для их возвращения в Курдистан."

[править] Во главе Сентябрьского восстания После Иракской революции 14 июля 1958 года Барзани вернулся в Ирак (6 октября), где его встретили как общеиракского национального героя. Ему тотчас был выделен один из лучших особняков Багдада. Первоначально отношения Барзани и возглавляемой им ДПК с лидером Ирака Абдель-Керимом Касемом складывались наилучшим образом. Но отказ Касема предоставить автономию Курдистану и его поворот в сторону арабского шовинизма вызывает напряженность, приведшую к силовой попытке подавить курдское движение (сентябрь 1961 года) Эта попытка, в свою очередь, положила начало так называемому "Сентябрьскому восстанию", охватившему весь Курдистан.

Барзани, хотя и не был инициатором восстания (считая его несвоевременным и неподготовленным), активно готовился к возможному столкновению, закупал (на предоставленные СССР средства) оружие и т. д. Восстание застало его в Барзане, где он жил с начала года (после фактического

территорию Турции и Ирана и, разбив при Маку иранские войска, вышел к реке Аракс и 17—18 июня 1947 года в районе Нахичевани, Азербайджана, вступил в СССР.

По воспоминаниям П. Судоплатова "Прорвавшиеся через границу боевые отряды Барзани насчитывали до двух тысяч бойцов, с ними находилось столько же членов их семей" [источник не указан 352 дня]. В СССР барзанцам некоторое время давали военное обучение в Азербайджане, но затем их сослали в Узбекистан.

П. Судоплатов вспоминал, что "Советские власти сначала интернировали курдов и поместили в лагерь, а в 1947 году Абакумов приказал мне провести переговоры с Барзани и предложить ему и прибывшим с ним людям политическое убежище с последующим временным расселением в сельских районах Узбекистана поблизости от Ташкента. Советская сторона согласилась, чтобы Барзани и часть его офицеров прошли спецобуче-

разрыва с Касемом и отъезда из Багдада). Выступив из Барзана с 640 бойцами — в основном старыми соратниками по походу в СССР — он быстро увеличил свою армию, одержал ряд побед над правительственными войсками и овладел горной частью Курдистана, создав фактически независимое государство и затем сформировав его правящие органы. Барзани опирался прежде всего на племена и племенную элиту, с которой был тесно связан в бытовом и психологическом отношении. Это вызвало напряжение между ним и лево-ориентированными интеллектуалами ДПК (во главе с первым секретарем Ибрагимом Ахмедом), которые считали его "отсталым феодалом" и пытались оттеснить от руководства движением. Весной 1964 года между Барзани и Политбюро произошёл открытый конфликт, закончившийся полной победой Барзани и бегством Политбюро и его сторонников в Иран.

Продолжение следует

ДИПЛОМАТ

№ 9 (300) 2 - 8 март 2015 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президенты Ирака и Курдистана заявили о приверженности соглашению Эрбиля и Багдада

4 марта президент Ирака Фуад Масум посетил Курдистан и совершил визит к пре-

зиденту Курдистана, Масуду Барзани.

зиденту Курдистана, Масуду Барзани.

Они обсудили последние политические события и ситуацию в области безопасности в Курдистане и Ираке,

подчеркнув роль сил пешмерга в борьбе с "Исламским государством" (ИГ). Президент

Ирака признал жертвы, причиненные пешмерга, и выразил соболезнования семьям мучеников, которые защищают достижения Курдистана своей кровью. Оба президента

согласились в том, что Багдад и Эрбиль должны продолжать переговоры и стремиться следовать соглашению, так как это в интересах обеих сторон. Кроме того, Барзани заверил Масума, что Курдистан будет продолжать поддерживать новое иракское правительство и политический процесс в Ираке. Стороны обсудили также условия жизни беженцев и вынужденных переселенцев в Курдистане. Президент Ирака выразил благодарность народу Курдистана и КРГ за их усилия в обеспечении беженцев жильем и предметами первой необходимости, отметив, что иракское федеральное правительство должно предложить Курдистану помощь в этом вопросе.

Оджалан направил письмо Барзани

Делегаты "Народно-демократической партии" посетят Курдистан, чтобы передать письмо лидера "Рабочей партии Курдистана" (РПК) Абдуллы Оджалана президенту Курдистана Масуду Барзани. В четверг курдский депутат в Турции Лейла Зана и депутат "Народно-демократической партии" Сирри Сюраряя Ондер посетили тюрьму на турецком острове Имрали, где находится в заключении Оджалан. Как сообщается, депутаты получили у него письмо для Барзани. Представитель HDP в Курдистане Абид Аик сообщил в интервью "BasNews", что на предстоящей встрече с Барзани делегаты будут говорить о Курд-

ском Национальном Конгрессе и ситуации в регионе и при-

зовыве Оджалана к его однопартийцам сложить оружие. "Разоружение не является текущим планом РПК и Оджалана. Делегаты, которые побывали на Имрали, договорились с турецким правительством об обеспечении соблюдения требований, которые были уста-

новлены Оджаланом. Тем не менее, если требования будут реализованы и Турция предпримет серьезные шаги на пути к миру, то оружие будет сложено и бойцы РПК отступят с севера Курдистана [курдский регион Турции] в иракской Курдистан". По словам представителя, отступление партизан РПК в Курдистан и их пребывание в регионе имеет важное значение для Регионального правительства Курдистана (КРГ). "Оджалан также предложил Барзани посетить Амеди в Турции для празднования Науруза", добавил он. "Когда депутаты посетят Барзани в ближайшие дни, их будут сопровождать члены комитета празднования Науруза".

Министр обороны Турции посетил тренировочную базу пешмерга в Соране

В четверг министр обороны Турции Исмет Йылмаз в сопровождении министра пешмерга Мустафы Саид Кадира и других курдских военных чиновников нанесли визит в учебно-тренировочный лагерь пешмерга в Соране провинции Эрбиль.

В ходе визита турецкий министр сказал, что Турция была первой страной, которая

помогла Курдистану после нападения "Исламского государства" (ИГ). Тренировочная база Сорана находится всего в 25 км от базы партизан "Рабочей партии Курдистана" (РПК) в Кандиле.

kurdistan.ru

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Курдистан заручился поддержкой Италии и Ватикана

Курдская делегация высокого уровня во главе с премьер-министром Нечирваном Барзани 2 марта прибыла в Рим. Сафин Дизайи, пресс-секретарь Регионального правительства Курдистана (КРГ), заявил, что в ходе встреч делегатов с должностными лицами правительства Италии, в том числе, с премьер-министром Маттео Ренци, стороны договорились расширить итальянскую торговую миссию в Эрбеле до полноценного консульства, а

правительство Италии подтвердило свою приверженность поддержке Эрбиля в его борьбе против "Исламского государства" (ИГ). После встречи со своим итальянским коллегой, премьер-министр Барзани встретился в Ватикане с Папой Римским Франциском. На этой встрече речь шла о ситуации с более 1,4 миллиона беженцев в Курдистане, многие из которых – христиане из Мосула и остальной части Ирака. По окончании встречи Барзани заявил СМИ, что Папа Франциск имеет глубокое понимание ситуации в Ираке и объема нужд беженцев, оставшихся без крова в результате войны, развязанной ИГ, добавив, что понтифик выразил поддержку Ватикана курдскому правительству. "Он сказал, что благодарен всему народу Курдистана за поддержку, предоставленную христианам, езидам, арабам и всем беженцам", сказал Барзани в интервью "Rudaw". В настоящее время в Курдистане находятся 50 итальянских военных советников, обучающих пешмерга новой тактике войны и обращению с противотанковым оружием итальянской армии. Итальянский премьер Ренци был одним из первых европейских лидеров, посетивших Эрбиль в августе прошлого года, вскоре после того, как Курдистан вступил в бой с силами ИГ на своих границах.

Иракский министр финансов: "Деньги будут вскоре направлены в Курдистан"

Иракский министр финансов заявил, что, хотя проблемы сохраняются, соглашение между Эрбилем и Багдадом будет соблюдаться. Иракский министр финансов, курд Хошияр Зибари, заявил в интервью "Рейтер", что несмотря на проблемы с количеством нефти, экспортируемой Курдистаном, и доходы от нее, иракское и курдское правительства по-прежнему привержены их соглашению, подписанному в декабре прошлого года. "Между Эрбилем и Багдадом нет уверенности и доверия, но переговоры находятся на подъеме", сказал Зибари. "Багдад уже направил 250 000 000 000 иракских динаров в Курдистан, а другая сумма будет доставлена в ближайшее время, и состоятся новые раунды переговоров между Эрбилем и Багдадом". Зибари считает, что переговоры будут трудными, но соглашение будет выполнено. 2 декабря 2014 года Курдистан согласился экспортировать 250 000 баррелей нефти в день через иракскую государственную организацию по сбыту нефти, а Багдад пообещал отправить Курдистану его бюджет.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbir:
Ramiz Qərib
Müxbirlər:
Pərviz Laçınlı
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə
S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakı 40, soyaq
S.Mehmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку 40, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uğılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500